

MEZŐKOVÁCSHÁZA VÁROS

ÖNKORMÁNYZATA

Gazdasági Programja

az Önkormányzat 2014-től 2019-ig terjedő időszakára

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETŐ	
1. Általános megállapítások	4
2. Illeszkedés meglévő tervekhez	4
II. TELEPÜLÉSTÖRTÉNET	5
III. HELYZETELEMZÉS	
1. A település földrajzi elhelyezkedése, adottsága	6
2. Demográfiai jellemzők	8
3. Infrastruktúra helyzete	
3.1. Közúti kapcsolatok	9
3.2. Víz-, szennyvíz-, gázhálózat, vízrendezés, elektromosenergia-ellátás, hírközlés	11
3.3. Földgázellátás	12
3.4. Villamosenergia-ellátás	12
3.5. Hírközlés	13
4. Mezőgazdasági tevékenység, vállalkozások	14
4.a) Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság.....	15
5. Az önkormányzat által ellátott feladatok és működtetett intézmények, humán erőforrások alakulása	
5.a. Köznevelés	15
5.b. Egészségügyi ellátás	17
5.c. Szociális ellátás	19
5.d. Kulturális ellátás	20
5.e. Sport feladatok	23
5.f. Foglalkoztatás, munkanélküliség	25
5.g. Helyi adók	25
5.h. Lakásgazdálkodás.....	26
5.i. Informatika	27
6. Környezeti állapot	
6.1. Levegőtisztaság-védelem	28
6.2. Zaj- és rezgésvédelem	29
6.3. Hulladékok kezelése	30
6.4. Vízvédelmi szempontok	31
7. A település hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere	32
8. A település jelenlegi állapotában meglévő gyenge és erős pontok (SWOT analízis)	33
IV. FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ	
1. Településfejlesztési politika, alapelvek	34

2. Városfejlesztés- és üzemeltetés, városrendezés, gazdaságfejlesztés	
2.1. Lakóterületek fejlesztése területén.....	34
2.2. Intézményhálózat fejlesztése területén.....	35
2.3. Gazdasági területek fejlesztésével kapcsolatban.....	35
2.4. Értékvédelem területén.....	37
2.5. Közlekedés-fejlesztéssel kapcsolatban.....	37
2.6. Közműellátás, illetve egyéb infrastruktúra fejlesztése területén.	38
2.7. Turisztika fejlesztése területén.....	39
3. Környezet- és tájvédelem területén	
3.1 Tájfejlesztés, tájrendezés területén.....	40
3.2 Zöldterület-fejlesztéssel kapcsolatban.....	40
4. Informatika, e-közigazgatás területén.....	40
5. Köznevelés, közművelődés, sport	
5.1 Nevelési-oktatási infrastruktúra fejlesztése területén.....	41
5.2 Közművelődési infrastruktúra fejlesztés területén.....	41
5.3 Szabadidősport, rekreáció infrastruktúra fejlesztés területén.....	42
5.4.Meglévő intézménystruktúra átalakításával, kihasználtság javításával kapcsolatban.....	42
5.5. Gyermekjóléti ellátás területén.....	42
6. Szociális ellátás területén	42
6.1 Védőnői Szolgálat	43
6.2 Támogató Szolgálat	43
6.3 Idősek Klubja	43
6.4 Családsegítő Szolgálat	43
6.5 Gyermekjóléti Szolgálat	43
6.6 Humán Szolgáltató Központ tervezett fejlesztései	43
7. Egészségügyi alapellátás területén.....	44
8. Adózás	45
8.1. Építményadó.....	45
8.2. Helyi iparüzési adó.....	45
8.3. Gépjárműadó.....	46
8.4. Általános fejlesztési célok.....	46
8.5. Települési adó	46
9. Vagyongazdálkodás	46
10. Befektetéstámogatási politika célkitűzései	47
11. Településüzemeltetési politika célkitűzései	47
12. Fejlesztések ütemezése	48
V. ÖSSZEGZÉS	51
Melléklet – Fejlesztési tervek	52

I. BEVEZETŐ

1. Általános megállapítások

Mezőkovácsháza klasszikus gazdaságföldrajzi adottsága, elérhetősége, a közigazgatás kistérségi szintű szolgáltatása, mint a tudás és az innováció alapja fontos gazdasági-kulturális versenytényezőt jelent kistérségünkben.

Mezőkovácsháza Város középtávú (2014-2019) gazdasági programja legfontosabb feladata, hogy összegezze, rendszerezze, és láttassa mindazokat a törekvéseket, célokat és eszközöket, melyek Mezőkovácsháza Város Képviselő-testülete szándéka alapján a város és lakói jobb életminőségét szolgálják – a fenti időszakban, de azon túlmutatóan is.

Miután az adott térségben, településen élők jövőjét, jólétét számos, a helyi döntéshozók akaratán kívülálló tényező is befolyásolja, jelen dokumentum azokra az elemekre koncentrál, amelyekre az önkormányzatnak hatása van a gazdaságfejlesztés, a humán erőforrás fejlesztés, az energiatudatosság, az önellátás, az értékteremtés, a fenntarthatóság, a célszerűség és a környezetminőség javítása terén, jelentős külső forrás elnyerését feltételezve.

A program hosszú távú célja az életminőség javítása, amely a helyi kis-és közép, valamint magán gazdaságok versenyképességének fokozásával, a helyi foglalkoztatási szint emelésével, illetve a nem anyagi jellegű életfeltételek javításával érhető el. Ugyanakkor fontos célkitűzés a városmarketing szerepének növelése.

A helyi gazdaság versenyképességének befolyásolására az önkormányzat sajátos és az estek döntő többségében közvetett eszközökkel tud hatást gyakorolni. Ilyen eszköz az infrastruktúra fejlesztése, a helyi adórendszerben korlátozottan megjeleníthető preferenciák alkalmazása, a befektetések elvi lehetőségeinek megteremtése, esetleges kedvezmények biztosítása.

A gazdasági program az önkormányzat részére meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével - a kistérségi területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve - az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

2. Illeszkedés meglévő tervekhez

Mezőkovácsháza Város Önkormányzata a város településfejlesztési koncepciójának 2004-es felülvizsgálatakor fejlesztéseket határozott meg, amelyek egyrészt alapját képezik a 2004. évben elfogadott településrendezési terveknek, másrészt irányt szabnak a városfejlesztési feladatoknak. A település rendezési tervét a 46/2004. (XII. 31.) ÖR. számú rendeletével fogadta el az önkormányzat. Jelen gazdasági program a fejlesztési koncepcióhoz és rendezési tervhez igazodóan, az előző 4 éves program megvalósulásának értékelésével együtt határozza meg a 2014-2019 közötti időszak fejlesztési céljait. Ezen kívül az önkormányzat egyéb programjaihoz is igazodnak a gazdasági program elképzelései. Ezek különösen a Települési, illetve a Kistérségi Környezetvédelmi Program, a Sportkoncepció, a Kulturális Koncepció, a Közoktatási feladat-ellátási, intézményhálózat működtetési- és fejlesztési terv, és Szociális Szolgáltatásszervezési Program.

2014. évben a képviselő-testület megfogalmazta fejlesztési elképzeléseit a 2014-2020-as időszakra előkészületben lévő Területi Operatív Programokkal (TOP) összhangban.

A TOP 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó, az előkészítés során ismert fejlesztési lehetőségei, célkitűzései figyelembe vételre kerültek a gazdasági program megalkotásánál.

A Magyarország Kormánya által 2014-ben közzétett Széchenyi 2020 program céljai, az abban megfogalmazott fejlesztési lehetőségek szintén a gazdasági program alapjait képezik, azok figyelembe vételre kerültek fejlesztési elképzeléseink megfogalmazásánál.

A fenti programokhoz való igazodás biztosítja a fejlesztések folyamatosságát, ciklusokon való átívelését, az önkormányzat szándékainak töretlen megvalósulását.

II. TELEPÜLÉSTÖRTÉNET

A település történelmi múltja a VII. századi avar korig nyúlik vissza az 1938. évi ásatásai alapján tudható, hogy a Száraz-ér jobb partján már a XI. században felépült a templom. A város neve a hagyomány szerint Hunyadi János fegyverkovácsaitól származik. A település másik néveredet története a török harcok utáni elnéptelenedő korból való. Eszerint, ezen a pusztán vezetett keresztül az az út, melyen az Erdélyen túli részeken tartott szarvasmarhákat hajtották a bécsi vásárookra eladni. Az út mellett egy élelmes kovácmester házat épített, a kovácsok mesterségük mellett emberek és állatok gyógyításával is foglalkoztak. Csakhamar kialakult a marhahajtók között az a szokás, hogy annak a kovácsnak a házánál pihentek meg, aki az út mellett a mezőn építkezett. A hosszú évtizedek alatt kialakult település ennek következményeként kapta a Kovácsháza nevet.

A XV. század második felében, 1463-ban Mátyás királytól mezővárosi rangot kapott az akkorra újra benépesült település. A virágzó mezőváros 1552-ben a török elleni harcok időszakában ismét pusztulásnak indult, 1567-ben és 1579-ben mint szultáni házbirtoknak még voltak adófizető magyar juhsgazda lakosai. A török kiűzése után 1596-ban a tatár hadjárat során végleg elpusztult a középkori település s pusztává vált. A XVII. század első felében az erdélyi fejedelmek a borosjenői várhoz csatolták.

A török kiverése után kincstári tulajdonba került Kovácsházi-pusztá a három későbbi község együttes területét jelentette. A kincstártól, - a korra jellemző szabályok szerint – különböző bérlők vették ki bérbe a pusztát.

Az Arad megyei gazdag Bibics családtól 1773-ban a galántai gróf Fekete família vette meg, és 1835-ben került vissza a kincstár kezébe. A neves és gazdag család a pusztát örmény bérlőknek adta ki, akik már 1806-tól dohánykertészek letelepítésével próbálkoztak. A Bittó nevezetű család – a pusztá főbérlőjeként – 1814-ben az akkori Észak-Magyarországról származó magyar és szlovák telepesekkel népesítette be Kovácsházát mint szerződéses dohánykertész telepítvényt. Ez az újratelepítés képezi a mai Mezőkovácsháza alapjait, az első lakosok magyar és szlovák katolikusok voltak, Reformátuskovácsháza népe pedig kálvinista. A mezőgazdasági termelés mellett a lakosság főként a jól jövedelmező fuvarozással foglalkozott. Ezen kívül nagyállattartása volt még jelentős, kiváltképp a juhtenyésztés. Az 1860-70-es évekre – a népességben számottevően gyarapodott a település – a környék közlekedési és kereskedelmi központjává vált.

A dohánytermesztésben jeleskedő Kovácsházák lakosai már az 1830-as évektől felhasználták a fekvésük adta lehetőséget és az ősi aradi úton Pestig, Nagyszebenig,

Fiuméig vállaltak távolsági fuvarozást, Bécsig vagy tovább pedig marhahajtást. Ez a hagyomány a vasutak kiépítéséig élt.

Amikor a kincstári földek megvásárolhatóak lettek, több középbirtok alakult ki a határban. A dohánytermesztés egészen a második világháborúig számottevő maradt, a századfordulótól a seprőcirok honosodott meg, a két háború között már országosan meghatározó arányban. A cirokkereskedelem fő helye Mezőkovácsháza lett.

1872-től a szolgabírószéki székhely szerepét töltötte be a település. Fejlődése során jellegzetes agrárploretár községgé lett. Ebben az időszakban Csanád vármegyén belül járási székhelyként működött. A község fejlődésének jelentős állomása volt az 1883-as év; ekkor készült el az Arad-Csanádi vasútvonal, s ez Mezőkovácsházát is bekapcsolta az országos közlekedés vérkeringésébe. Forgalmas úttállomásként tartották nyilván az Orosháza-Arad útvonalon, sőt – mivel akkoriban a Százász még dereglyékkel hajózható volt – hajóval akár Hódmezővásárhelyig vagy Szegedig is el lehetett jutni innen.

Mezőkovácsháza 1950-től kezdődően tartozik Békés megyéhez. Az 1960-as években elindított fejlesztésének elsősorban az állami és megyei településpolitika támogatása volt az alapja.

A vasútvonallal két sakktáblás részre tagolt, lélekszámahoz képest (a kiterjedt háztelkek miatt) nagy területtel rendelkező város eredetileg két önálló, de fokozatosan összeépült település volt: a vasúttól nyugatra eső Reformátuskovácsháza 1969 nyarán egyesült Mezőkovácsházával. Az 1945 és 1970 közötti mérsékelt fejlődési periódust követően, 1971-től a község fokozott mértékben fejlődött. 1971-től kezdve a település dinamikusabban fejlődött, komoly beruházásokra került sor. A járási központ szerepéig, vagyis 1984-ig, Békés megye déli területének mezőgazdasági, kereskedelmi, oktatási, kulturális és igazgatási központja volt. Városi rangot 1986-ban kapott.

III. HELYZETELEMZÉS

1. A település földrajzi elhelyezkedése, adottsága

Mezőkovácsháza az Alföld délkeleti részén, a Csanádi-hát É-i peremén fekszik. A kedvező természeti adottságai – elsősorban talaj- és éghajlati adottságai – a mezőgazdaság számára nyújtanak tényeresési lehetőséget. Mezőkovácsháza természetföldrajzi szempontból az Alföld nagytájon belül a Körös-Maros köze középtáj Csanádi-hát kistájának határán helyezkedik el. Területe az alacsony ármentes síkságok *domborzattípus*ba sorolható, a Maros hordalékkúp Magyarországra eső részének központi zónájához tartozik.

Napjainkban a rét és legelő szinte teljesen eltűnt a közigazgatási területről, csak a vízfolyások, útszélek, vasút mentén, csatornapartokon fordul elő. A mezőgazdasági területnek pedig több mint 98 %-át a szántóterület foglalja el a.

Mezőkovácsháza határában napjainkban is *mezőgazdasági területek* uralják a tájat. A táj hasznosítását elsősorban a talajtani, éghajlati, vízföldrajzi adottságok határozzák meg, e paraméterek igen jó adottságként szolgálnak a mezőgazdasági termelés számára, a szántóterületek átlagos aranykorona-értéke hektáronként 37,5 AK.

A mezőgazdasági területek túlnyomó része (98 %-a) *szántó*, melyet a majorok és tanyák környékén lévő kisebb-nagyobb erdőfoltok, a dűloutak, vízfolyások mentén lévő erdősávok, ill. a vízfolyások nedves élőhelyei tarkítanak.

A térségre jellemző meleg, száraz éghajlat elsősorban a szárazságtűrő kultúráknak kedvez.

Mezőkovácsháza szántóterületein is túlnyomórészt melegigényes, szárazságtűrő növényeket, búzát, kukoricát, napraforgót termesztnek, igényesebb növények termesztésére elsősorban öntözés mellett nyílik lehetőség. A település közigazgatási területének K-i részén, a Szombathelyi elnevezésű tájegységben LINEAR rendszerű öntözőhálózat biztosítja az öntözéses gazdálkodás feltételeit. Az állattenyésztésben vezető ágazat a szarvasmarha, a sertés és a baromfifélék tenyésztése viszont jelentősen visszaesett.

Mezőkovácsháza külterületén az *erdőterületek* aránya igen csekély (2000. évi adat szerint a külterületnek 1,8%-a), mindössze néhány erdőfolt, dűloutat, vízfolyást kísérő erdősáv, fasor képviseli az erdőterületeket. A legnagyobb egyben lévő egység a belterületet D-i irányból övező parkerdő, mely beállt, 15-20 év körüli állományával kiemelkedően jó adottság, alkotó fajai: juhar, tölgy, nyár, akác, kőris, melyekből a külterületi részen uralkodó faj a tölgy és a nyár. A meglévő erdők, erdőfoltok legtöbbször elsősorban esztétikai (tájképi érték fokozása), klímajavító (páratartalom növelése, nedvesség megtartása) és mezővédő (defláció elleni védelem) szerepe van, de néhány erdőfolt, mint pl. a vízfolyások menti erdők, ill. a települést D-i irányból övező parkerdő természetvédelmi szempontból is jelentős (potenciális természeti területek). A külterületi erdők, erdősávok fő alkotó fajai – a parkerdő kivételével – az akác és a nyár.

Terület-felhasználási kategória szerint a *vízgazdálkodási területekhez* tartoznak a település közigazgatási területén lévő *vízfolyások*, csatornák, ill. állóvizek.

A vízfolyások közül legjelentősebbek a Királyhegyesi-Száraz-ér és a Kutaséri-csatorna. A vízfolyások csak tavasszal áradnak meg jobban, az év többi szakában alig, vagy egyáltalán nincs vizük. A vízfolyások váltakozó vízállása, a folyamatos vízmozgás következtében a vízfolyások medrében, ill. parti sávjában értékes természet közeli növényzet, nádas, zsombékos, magas-sásos társulások, gyepterületek alakultak ki. A vízfolyások a térség ökológiai hálózatának fontos részei, összekötő elemek. A legjelentősebb vízfolyás (Királyhegyesi-Száraz-ér) a Körös-Maros NPI által potenciális természeti területként nyilvántartott terület, ill. folytonos ökológiai folyosó.

A közigazgatási terület egyetlen *álló vize* az egykori homokbánya megmaradt anyagnyerőhelye, melyet horgásztóként hasznosítanak. A területen bányászati tevékenység nem folyik, a parton pihenőhelyeket alakítottak ki, illetve parkosítottak; itt lévő növények: nyár, akác, juhar, nyír, spirálfűz és keskenylevelű ezüstfa.

Területünk *éghajlata* mérsékelten meleg - mérsékelten száraz, de már közel fekszik a meleg - mérsékleten száraz területekhez. A napsütéses órák évi összege kevéssel meghaladja a 2000 órát, az évi középhőmérséklet 10,6 °C. Évente 600 mm csapadék hull, a vegetációs időszakban átlag kb. 350 mm. A leggyakoribb szélirány az É-i, de elég nagy a D-i és a DK-i szél gyakorisága, az átlagos szélsébség 2,5 - 3,0 m/s között alakul. A terület szélróziónak közepesen kitett.

A talajvíz 2-4 m körüli mélységben található, mennyisége a felszín hordalékkúp jellege miatt tetemes. A rétegvíz mennyiségét átlagban valamivel 1 l/s.km² alá becsülik. Mezőkovácsházán 73 °C melegvizű fűrés táplálja a fürdőt.

A vizsgált terület *növényföldrajzi* szempontból a Tiszántúli flórajárásba (Crisicum) tartozik. Potenciális erdőtársulásai a pusztai tölgyesek (Festuco-Quercetum roboris) és a sziki tölgyesek (Festuco pseudovinae-Quercetum roboris).

Napjainkra a tölgyesek a mezőgazdaság térhódításával jőszerével eltűntek, nyílt társulások között a mészkedvelő homok puszták (Festucetum vaginatae danubiale) és a gyengén szikes homoki legelők (Potentillo-Festucetum pseudovinae) elterjedtebbek.

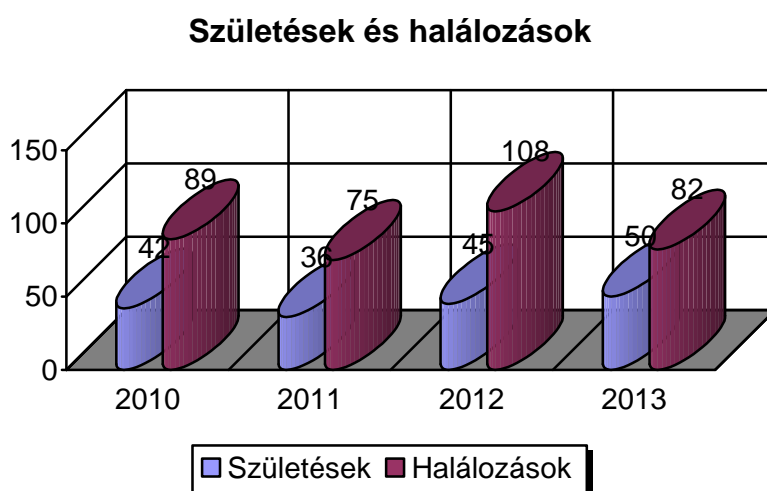
2. Demográfiai jellemzők

A település népességszámának alakulása szorosan összefügg a végbemenő történeti, gazdasági folyamatokkal, tükrözi azokat. Nyilvánvaló, hogy a település népességmegtartó képességét csak úgy lehet növelni, ha erősítjük a gazdasági hátteret a település népessége az 1960-as évektől folyamatosan csökken.

Összességében azt lehet megállapítani, hogy a népességszám folyamatos csökkenése mellett a 18 év alatti korosztály népességén belüli aránya csökken. Az ismertetett tendencia egyértelműen a település előregedését mutatja, amely ugyan országosan is általános jelenség, mégsem fogadhatjuk el pozitív irányként. Természetesen ez azt is jelenti, hogy az időskorúak ellátási igényei fognak az elkövetkező években megnőni, melynek meg kell teremteni az intézményi hátterét.

a) Születések, halálozások számának alakulása (az elmúlt 4 évben)

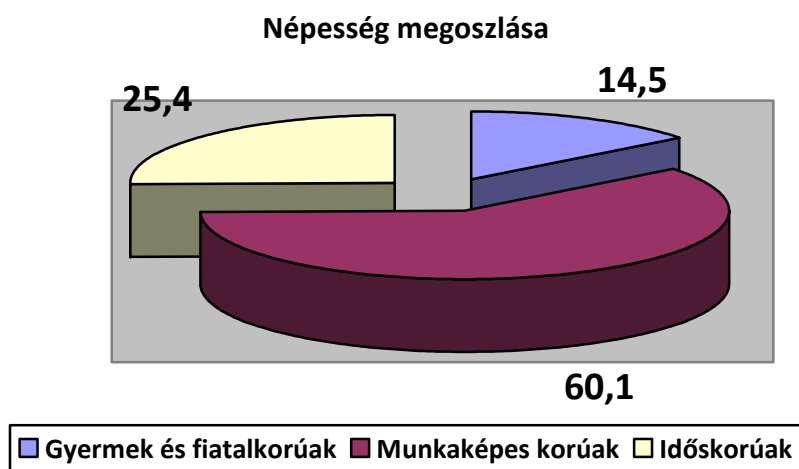
Év	Születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)
2010	42	89
2011	36	75
2012	45	108
2013	50	82

b) Néesség kor szerinti megoszlása

Kor szerinti csoportosítás	Fő
0-2 év	139
3-5 év	148
6-13 év	398
14-17 év	221
18-59 év	3760
60 év felett	1588
Összesen	6254

(2013. december 31-i állapot)

3. Infrastruktúra helyzete

3.1 Közúti kapcsolatok

Külterületi úthálózat

A város a megye D-i részének egyik meghatározó települése. A város közigazgatási területén áthaladó úthálózat egyben a térségi kapcsolatok (országhatáron túlnyúló) meghatározó útvonala is. Az Orosháza – Battonya nemzetközi forgalmat is bonyolító útvonal az országos közúthálózat része. Az összekötő út (mellékút) száma 4428. és 4443. A burkolat állapota Battonya irányába romlásnak indult, már kátyúsodik, míg Orosháza felé 2012-ben teljes hosszban befejeződött a korszerűsítése.

A területet átszelő 4434-es számú összekötő út (mellékút) a megye K-i részével, köztük Békéscsabával és Gyulával biztosítja a közúti kapcsolatot. Sajnos a Medgyesegyháza – Kétegyháza közötti útszakasz teljesen leromlott állapotú, folyamatos sebességkorlátozással használható. Ez Gyula (Kórház, Fürdő stb.) megközelíthetőségére rossz hatással van.

A Medgyesegyháza – Csabaszabadi közötti útszakasz nagy része felújításra került („Dinnyeút”), így a megyeszékhely megközelítésének minősége jelentősen javult. További fejlesztési cél a Mezőkovácsháza – Medgyesegyháza közötti szakasz korszerűsítése.

Nyugati irányban Mezőhegyesig felújításra került az útszakasz. Az M43-es autópálya Makóig történő átadása lerövidítette és átalakította a főváros közúti elérhetőségét. További javulást hozhat az autópálya országhatárig történő kiépítése, várhatóan 2015. évben.

A közigazgatási területen további, egyes célterületeket kiszolgáló út található, melyek közül a szociális otthonhoz és a 67-es majorhoz vezető önkormányzati kezelésű. Ezek az országos közutakhoz kapcsolódnak, biztosítva ezzel az időjárástól független megközelíthetőséget.

Belterületi úthálózat

A belterületi szakaszok közül a 4428-as számú út (Orosházi út), a 4443-as út (Vásárhelyi u., Battonyai út), valamint a 4434-es számú út (Árpád u., Végegyházi út) az „országos mellékút” belterületi szakaszait alkotják a belterületi főutat. Állami kezelésben van a 44333 sz. állomáshoz vezető út, melynek csak belterületi szakasza van (275 m). Gyűjtőút kategóriájú a Puskin u., Alkotmány u., Petőfi u., Szabadság u., Kossuth L. u., Deák F. u., Bethlen u., Kodály u., Táncsics u. és Ipartelepi utca.

Burkolatlan belterületi útjaink: Kinizsi u.; Móra u. egy része; Rákóczi u.; Csillag u.; Rózsa u.; Bem u.; Kossuth u. egy része; Ezen utak burkolattal történő ellátása, vagy legalább használható útalap kiépítése fontos feladat.

Az utóbbi évtized jelentősen emelkedő gépjármű forgalma a városközpont Árpád – Alkotmány utcai kereszteződésében sürgetővé teszi körforgalmú csomópont kialakítását.

Autóbusz-közlekedés

A tömegközlekedésben meghatározó tényező. A legfontosabb irányokban a helyközi járatok biztosítják az ellátást. A közúti forgalomhoz kapcsolódó, meghatározó létesítmény a Hársfa utcai autóbusz-pályaudvar. Helye, kialakítása megfelel az igényeknek.

Parkolás

A városi közlekedés parkolási helyzete vegyes képet mutat. A szolgáltató és kereskedelmi egységek zömmel az Árpád utca – Alkotmány utca, illetve Reformátuskovácsházán a Táncsics utcán helyezkednek el, így a parkolási igény döntő többsége is itt jelentkezik. A parkolók nagy részének állapota leromlott, felújításuk szükséges. Különösen az Árpád utcán, illetve az Alkotmány utca egyes szakaszain a parkolóhelyek számának növelése valós igény.

Kerékpáros-közlekedés

Az alföldi településekre jellemző nagy kerékpáros-forgalom itt is jelen van. Az 1978-ban épült Árpád utcai egyoldali, kétirányú kerékpárút műszakilag annyira leromlott, hogy évekkel ezelőtt hivatalosan megszüntnek nyilvánították. Így a kerékpárosok a közúton közlekednek, ez forgalombiztonsági okokból elfogadhatatlan. Ugyancsak kritikus állapotot eredményez a kerékpárút hiánya az Orosháza – Battonya útvonalon a jelentős és folyamatos forgalomnövekedés miatt. A belterületi kerékpárutak hiányán túl, a regionális kerékpárutak sem épültek meg.

Gyalogosközlekedés

A gyalogos útvonalak nagyrészt kiépítettek. A belterületen ~ 7,0 km hosszon nincs szilárd burkolatú járda. A járdák állapota évről évre romlik, felújításuk megkezdése szükséges.

A belterületi közúti közlekedéssel kapcsolatban a 2001-ben készített helyi Közlekedésfejlesztési Konceptió felülvizsgálata szükséges, ebben pontosan ütemezni kell az útépitéseket, felújításokat, járdaépítéseket és felújításokat, parkolók létesítését, felújítását.

Vasúti közlekedés

A Békéscsaba – Kétegyháza – Mezőhegyes – Makó – Újszeged mellékvonal a megye D-i, határmenti sávjában biztosít vasúti feltárást többségében 60 km/ó sebesség mellett. A korábbi tanulmányok a jövőben is fontosnak, megtartandónak ítélik e vonalat, mely a Maros-Vidéki Regionális Vasút üzemeltetésében működik. A város egy vasútállomással és egy vasúti megállóval rendelkezik, melyek hosszú távon is biztosítják ezt a közlekedési módot. A megállóhelyek korszerűsítése, utas-barát kialakítása fontos követelmény. Ennek érdekében az önkormányzat együttműködési megállapodás keretében mindkét állomás épületét működteti, egyelőre 2014-2015. évben. A tapasztalatok ismeretében születhet döntés a további együttműködésről, üzemeltetésről. Az állomás területén 2 db burkolt rakterület van (2000 m² és 900 m²), míg a megállóhelynél is van rakodási lehetőség. A rakterek kihasználatlanok. Önkormányzati igény esetén kezdeményezhető az átadásuk kérése. A vasúti átjárók szintbeliek, fénysorompóval biztosítottak.

A MÁV Zrt. elmúlt években korszerűsítette a vasúti pályát, mely lehetővé teszi a sebesség növelését. Viszont célként kell megfogalmazni a pálya teherbíró képességének növelését, mely lehetővé teszi az áruszállítás korlátozás nélküli vasútra terhelését, elősegítve ezzel belterületi útjaink tehermentesítését.

3.2 Víz-, szennyvíz-, gázhálózat, vízrendezés, elektromosenergia-ellátás, hírközlés

Vízellátás

A közüzemi vízellátó rendszer 1977. évben épült ki. A városban teljes a kiépítettség. Jelentős rekonstrukciós igény jelentkezik a régi hálózaton. A vízhozóhoz tartozó víztorony Végegyháza önkormányzattal közös tulajdonban van. A két településen 2011. január 1-től a Mezőkovácsházi Vízmű Kft. végzi a vízszolgáltatás üzemeltetési feladatait. Nem odázható tovább a rekonstrukciós felújítások megkezdése, tervszerű ütemezése.

Szennyvízelvezetés, tisztítás, elhelyezés

A város területének egy részére az 1980-as években szennyvíz-elvezető csatornahálózat épült ki. Első ütemben –Végegyházával együtt- 2002 évben került átadásra komolyabb csatornafejlesztés és tisztítótelep bővítés. Mezőkovácsházán a második ütemben, 2006-ban megvalósult szennyvízberuházás kapcsán csaknem 100 %-os a csatornázottság. Végegyházán ez az arány kb. 60 %/-os. A csatornahálózatához tartozó szennyvíztisztító telep Végegyháza önkormányzattal közös tulajdonban van. A két településen 2011. január 1-től a Mezőkovácsházi Vízmű Kft. végzi a csatornaüzemeltetési feladatokat. Jogszabályi változások miatt a víz- és csatornaszolgáltatás feladatait a Gyulai Közülemi Nonprofit Kft. fogja ellátni 2015. évtől.

Mivel a két település egy szennyvíz agglomerációba tartozik, ezért közös pályázattal meg kell valósítani a teljes csatornázottságot, ezen belül Mezőkovácsházán a Vásárhelyi Sándor utcán a szennyvízelvezetés biztosítását.

Vízrendezés, csapadékvíz elvezetés

Mezőkovácsháza közigazgatási területe a 80. sz. Sámsoni belvízrendszerben helyezkedik el, ezen belül is a 80/4 Kutaséri és a 80/6. Királyhegyes-Szárazéri

öblözetben helyezkedik el, belvív-védekezési szempontból a 11.07 Sámson-Élővízi belvívvédelmi szakaszhoz tartozik. A Kutaséri öblözet főgyűjtő csatornája a Kutaséri főcsatorna. Kizárólagosan belvív csatorna.

A Királyhegyes-Szárazéri öblözet főgyűjtő csatornája a Királyhegyes-Szárazéri főcsatorna. Befogadója a Sámson-Apátfalvi főcsatorna 9+510 km szelvénye. Fő funkciója a belvizek elvezetése. A Királyhegyes-Szárazéri főcsatorna teljes hossza 97+687 km, ebből az 51+612-97+687 km szelvények közötti szakasza tartozik a magyar-román vízügyi egyezmény alá, mivel Román területről érkező belvizeket is fogadja a 97+271 km szelvényben lévő tiltó szabályozásával.

Mezőkovácsháza közigazgatási területe a belvív veszélyeztetettségi index alapján kismértékben veszélyeztetett. A település meliorált mezőgazdasági területekkel van körülvéve.

Az 1999 évi adatok szerint a meglévő csapadékvíz elvezető hálózat hossza 45 km, zömmel felújításra szoruló nyílt árokhalózat. A KÖVITE (Gyula) 88/2000 tervszámon elvi vízjogi engedélyes terv készült, amely a város egész területével foglalkozik, összesen 62 540 m csatorna létesítését tervezi.

Befogadók:

1. Kutaséri főcsatorna (ATIVIZIG kezelésű)
2. Királyhegyes-Szárazéri főcsatorna (ATIVIZIG kezelésű)
3. Reformátuskovácsháza-Kunágotaéri csatorna (kezelője a Dél-Békési Vízgazdálkodási Társulat)

Az utóbbi évek, sőt évtized csapadékos időjárása a talajvízszintet oly mértékben megemelte, hogy évente több hónapos időtartamra az Alkotmány utcai köztemetőben koporsós temetés nem lehetséges a magas talajvízszint miatt. A Száraz-éri csatorna és Kutaséri csatorna rendszeres nádmentesítésével, kotrásával biztosítani kell a belvív elvezetését, a talajvízszint tartós csökkentését.

3.3 Földgázellátás

A belterület földgázellátása megoldott. A vezetékes elosztóhálózat az igényeknek megfelelően kiépült. A földgáz Végegyháza felől érkezik 6 bar nyomással. A település fogadóállomása KÖGÁZ 1500 tip. 6/3 gáznyomás szabályzóval a Végegyháza út felől van.

A települési elosztó hálózat nyomása: 3 bar.

Háztartások ellátottsága: 86 %

Az elosztó hálózat kiépítettsége: 98 %

3.4 Villamosenergia ellátás

Mezőkovácsháza város ellátása több, Orosháza, Mezőhegyes és Medgyesegyháza alállomásokat összekötő 20kV-os vezetékről van kiépítve. A betáplálás öt vezetékhalózaton mindhárom irányból lehetséges. A mindenkori tényleges táppontot az Áramszolgáltató a hálózati adatok függvényében választja ki. Az érkező hálózatok biztosítják a szomszédos települések ellátását is.

Mezőkovácsháza közigazgatási területének északnyugati részén vezet át a Mezőhegyes-Medgyesegyháza al állomásokat összekötő 120kV-os távvezeték.

Az ellátást biztosító 20kV-os hálózatok a belterületet körül övezik. Egy vezetékág a Kossuth Lajos utcában végighalad, a Mezőhegyesi út felé befordulva kelet-nyugat

irányban átszeli a várost. E hálózatokhoz leágazó vezetékkel kapcsolódnak a transzformátor állomások. Középfeszültségű földkábel csatlakozik a lakótelepek és a városközpont transzformátoraihoz. A középfeszültségű hálózat 20kV szabad vezetékkel van kiépítve, a tartószerkezet vasbeton oszlop, ill. betongyámos faoszlop.

A fogyasztók ellátása a transzformátoroktól kiinduló utcai kiefeszültségű hálózaton történik. A kiefeszültségű hálózat szabad vezeték, tartószerkezete betongyámos faoszlop.

A lakótelepi és városközponti részen a kiefeszültségű hálózat földkábelrel van kiépítve. A kábelhálózat több transzformátor körzetet összekötő nyitott ívekből áll, biztosítva a könnyebb terhelés átcsoportosítást. Emellett kis számban fogyasztói csatlakozó földkábel is létesült. Az Áramszolgáltatói irányelvek szerint az új fogyasztói rákötéseket földkábelrel készítik.

Közvilágítási hálózat:

A közvilágítási sugaras ágakkal épült a körzeti transzformátor állomásokról táplálva. Hálózata a belváros egyes területein kábel, másutt a kiefeszültségű hálózattal szabad vezeték. A világítótestek a kiemelt útvonalak mentén nátriumlámpás 70-150W TCL típusok, a további belső utak mentén kompaktfénycsöves 1x18W típusok. Vezérlése központi, az egyes körzeteket vezérlő kábel köti össze. A lámpatestek felülvizsgálata, takarítása és az izzók cseréje 2011. évben teljes körűen megtörtént.

A jelentős közvilágítási költségek miatt további korszerűsítés szükséges. LED világítás kialakítása töredékére csökkentheti a város közvilágítási villamos energia fogyasztását és annak költségeit. Amennyiben egy ütemben nem oldható meg a lámpatestek cseréje, úgy a legnagyobb fogyasztók cseréjével kell megkezdeni a korszerűsítést.

3.5 Hírközlés

Távközlési hálózat:

Mezőkovácsháza településen a vezetékes telefonhálózat üzemeltetője az INVITEL Zrt. A telefonközpont optikai kábelrel csatlakozik az Orosháza göckörzethez. Az optikai kábel körvezeték jelleggel Kaszaper és Mezőhegyes irányba vezet. A Mezőhegyes és Medgyesegyháza irányú korábbi körzetkábelek helyi ellátást szolgáló funkcióval üzemelnek. A telefonközpont a városcentrumban van. A kiépített vezetékes hálózat és antennatorony az igények teljes ellátását biztosítja.

Mobiltechnológia szempontjából mindhárom magyar mobil távközlési cég (Vodafone, T-Mobile, Telenor) rendelkezik adóberendezésekkel Mezőkovácsházán, így a mobil lefedettség teljesnek mondható.

Kábeltelevízió, internet, kábeltelefon

A településen két szolgáltató üzemeltet kábeltelevízió hálózatot és ehhez kapcsolódóan biztosít kábeltelefon és internet szolgáltatást.

E cégek a Magyar Telekom Zrt. és a Gyopárosi Kábeltelevízió Kft. Az internetre jellemző a nagy sávszélességű hozzáférés biztosítottasága, illetve a korszerű IPTV vételi lehetőség megjelenése.

Ezen kívül parabolaantennás, műholdas vételi lehetőségek is adóttak. A vételi lehetőség a teljes belterületre kiterjed.

A városban két ütemben térfigyelő kamerarendszer került kiépítésre, mely tovább bővíthető. Ezzel kapcsolatban a teljes településen ki kell építeni az optikai kábelezést, mely által a térfigyelő rendszer is bővíthetővé válik.

4. Mezőgazdasági tevékenység, vállalkozások

Növénytermesztés

Térségünkben a fő mezőgazdasági tevékenységet a *növénytermesztés* jelenti. Az 1-10 ha közötti földterületen gazdálkodók közül 180 fő beintegrálva gazdálkodik az Új Alkotmány Szövetkezetbe. Beművelési költség fejében a szövetkezet megműveli a földjüket. Vannak olyan magántermelők, akik valamilyen szintű gépesítettséggel rendelkeznek, a mezőgazdasági szolgáltatásra eltérő mértékben náluk is jelentkező igényt vagy a szövetkezet vagy magánszemélyek által elégítik ki. Ők átlag 5-50 ha területen gazdálkodnak. Az 50 hektárnál nagyobb területen gazdálkodók száma körülbelül 20 fő, ők általában teljes gépsorral is rendelkeznek. Mezőkovácsházán megközelítőleg 1700 személy rendelkezik östermelői igazolvánnyal.

A szántóföldi növénytermesztésben komoly probléma a „zöldítésnek” való megfelelés. Ez egy új kihívás, melynek meg kell felelnie a növénytermesztéssel foglalkozó vállalkozásoknak. Településünkön a hagyományos növénykultúrákat (kalászosok, kukorica, őszi repce, olajnapraforgó) részesítik előnyben. Termesztenek ezen kívül őszi és tavaszi mákot (étkezési valamint alkaloidás mákot), étkezési céllal zöldborsót, szárazbabot. Az utóbbi években a piaci igényeknek megfelelő szintre állt be a cirok termesztése, csak annyit termelnek, amennyire kereslet jelentkezik. Az olajretket Nyugat-Európába értékesítik, ahol zöldtrágyaként valamint vetőmagként hasznosítják. Mind a szántóföldi mind a fóliás zöldségtermesztés elterjedőben van. Szántóföldön a dinnye hódít, néhány termelő több hektáros területen foglalkozik dinnyetermeléssel. A dinnye mellett elsősorban TV paprika termelése folyik, elvéve találkozni hagyma, uborka, karfiol, káposzta, salátatermesztéssel is.

A tehenészet számára lucerna és silókukorica termesztés történik a szükséges mennyiségben.

A gabonapiac rendezettnek mondható. Azonban az egyes évek termelési volumene természetesen befolyásolja az átvételi árakat.

A növénytermesztés területén mind nagyobb arányban meg jelenni a közfoglalkoztatás keretében megtermelt áruknak. Ez a saját ellátáson túlmenően lakossági, illetve kereskedelmi értékesítésre is kerülhet. Növelni kell a saját termés tovább feldolgozottság fokának emelését feldolgozó tevékenységekkel (pl. savanyító, szárító, csomagoló stb.)

Állattenyésztés

Az állattenyésztés helyzete tragikus mélyrepülést végzett a településen az elmúlt évtizedben. Az Új Alkotmány Szövetkezet volt a legnagyobb sertéstartó, azonban több éve kénytelen volt felszámolni az állatállományát. Minimálisra csökkent a sertésállomány Mezőkovácsházán és térségében is.

A baromfi és vízi szárnyas tenyésztés helyzete is hasonló képet mutat, amelynek oka a kereslet folyamatos csökkenése. A környékbeli feldolgozók közül a Mezőkovácsházi a pecsenye, míg az korszerűsített és újra megnyitott Orosházi a hízott szárnyasok feldolgozását látja el. Jelenleg pár fő foglalkozik Mezőkovácsházán csirkeneveléssel, kacsá és libatartással is csak néhányan.

A tejelő szarvasmarhák száma magánszemélyeknél minimális, keveseknek van a településen háromnál több állata. Működik viszont a Mezőkovácsházi Új Alkotmány Kft. szarvasmarha telepe, melyben az uniós előírásoknak megfelelő trágyakezelés is megoldódott az előző évek fejlesztései során. Ezen kívül épület felújítások, gép és technológiai beszerzések is történtek az elmúlt időszakban. A Kft. jelenleg is

infrastrukturális fejlesztést és állománybővítést tervez. A tejelő szarvasmarhák tartása elég magas támogatási szintet élvez az állattenyésztésen belül.

A hízóbika tartással néhány fő foglalkozik a településen.

Közfoglalkoztatás keretében meg kell kezdeni az állattenyésztést, melyre alapozva a későbbi években vágópont telepíthető, ezzel is növelve az önellátás minőségét.

4.a) Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság

Az önkormányzati tulajdonban működő társaság tevékenységi köre, helyzete az alábbiak szerint alakul:

- Mezőkovácsházi Vízmű Kft.

Alapítás: 2010. február 11. 21/2010. (II. 11.) sz. kt. határozattal.

A Kft-t egyedüli tulajdonosként Mezőkovácsháza Város Önkormányzata alapította. 2011. januárjában Végegyháza Község Önkormányzata is tulajdonosként belépett a gazdasági társaságba. Mezőkovácsháza város tulajdoni aránya 90 %, Végegyháza Község tulajdoni aránya 10 % a Kft-ben.

A társaság a tulajdonos önkormányzatok részére, szerződéses formában vízi közműszolgáltatást végez. Tevékenysége nagy részét a víz- és csatornaszolgáltatás teszi ki, mely önkormányzati kötelező feladat. A tevékenység ellátása eredményesen végezhető, de fontos cél megfelelő mértékű rekonstrukciós alap kialakítása az értéknövelő beruházások hosszú távú, folyamatos fedezetének biztosítására. A társaság tevékenységi köre tovább bővíthető különféle önkormányzati feladatok ellátásával, vagy egyéb haszonszerzést is biztosító tevékenységgel.

2015. április 01-től a Kft. víziközmű szolgáltatási tevékenysége várhatóan megszűnik és csak a városüzemeltetéshez, és fürdő- és kemping üzemeltetéshez kapcsolódó feladatokat lát el. Ezen kívül Mezőkovácsháza város kezdeményezte Végegyháza tulajdonrészének kivásárlását, így a Kft egyedüli tulajdonosa Mezőkovácsháza Város Önkormányzata lesz 2015. évtől.

Ezzel párhuzamosan a Mészolger Kft. 2015. évben megszüntetésre kerül.

5. Az önkormányzat által ellátott feladatok és működtetett intézmények, humán erőforrások alakulása

5.a) Köznevelés

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény valamint a 2011.évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről határozza meg az önkormányzatok közneveléssel kapcsolatos feladatait. A települési önkormányzatok **kötelesek gondoskodni az óvodai nevelésről**. Ez a kötelezettség magában foglalja a többi gyermekkel együtt nevelhető testi, érzékszervi, enyhe értelmi, beszéd- és más fogyatékos gyermekek ellátását is. 2015. szeptemberétől 3 éves kortól kötelező lesz igénybe venni az óvodai ellátást. Ez stabilizálhatja az óvodai gyermeklétszámot.

Önkormányzatunk kötelező és önként vállalt feladatai

A városi önkormányzat az alábbi köznevelési feladatokat látja el az önkormányzati és köznevelési törvényben meghatározott **alapellátási kötelezettsége körében**. Kötelezettségének intézményfenntartással tesz eleget.

1. Óvodai nevelés

- ❖ Óvodai nevelést biztosít a 3-6 éves korosztály részére,
- ❖ Teljes körűen biztosítja az óvodai nevelés keretében folyó iskolai életmódra felkészítő foglalkozást,
- ❖ ellátja a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését

A népességfogyás az országos tendenciához hasonlóan városunkat is jellemzi, melynek egyik fő oka az **alacsony születésszám**, a másik az **idő előtti halandóság**, valamint a **vándorlási veszteség felerősödése**. A gyermeklétszám fogyás következményeként az elmúlt években jelentős tanulócsoport és óvodai csoportszűkítést hajtottunk végre.

Köznevelési intézményhálózat

A helyi köznevelési rendszerben az óvodai csoportok a fenntartó által engedélyezett álláshellyel, felhasználható órakerettel, a jogszabályi előírásoknak megfelelően működik. A három éven aluli gyermekek elhelyezésére a 2011. december 01-én átadott korszerű 40 férőhelyes bölcsődében van lehetőség. Nem kötelező feladatként, a gyermekjóléti alapellátás keretein belül a fenntartó, köznevelési feladatokat ellátó óvoda intézményéhez csatolt bölcsődei ellátást tart fenn, melyben a bölcsőde önálló szakmai egységként működik.

1. Óvodai nevelés, bölcsődei ellátás: Négy Évszak Óvoda és Bölcsőde(összetett intézmény)

A Mezőkovácsházi Négy Évszak Óvoda és Bölcsőde fenntartásával tesz eleget az önkormányzat egyrészt köznevelési kötelező alapfeladatának, az óvodai nevelés biztosításának, másrészt nem kötelező feladatellátásként a gyermekjóléti feladatok közül a gyermekek napközbeni ellátását biztosító bölcsődei gondozásnak.

A város a jelenlegi óvodai hálózatával – a négy foglalkoztatási helyen 221 férőhellyel minden jelentkező 3. életévét betöltött gyermek óvodai elhelyezését meg tudja oldani. A tanköteles korba lépő 5 évesek teljes körűen óvodai nevelés keretében folyó iskola előkészítő foglalkozáson vesznek részt. Az óvodában 2014. október 01 adat szerint 17 fő a HH-s (10,82%), 9 fő a HHH-s (5,7%) gyermekek száma. A székhelyen kívül 3 telephelyen folyik nevelés.

167 gyermek részére 10 délelőtti és 9 délutáni óvodai csoportot szervezünk. Egy óvodai csoportra jutó átlagléttség 17 fő. Az óvodai ellátás humánerőforrását 20 fő óvónő és 10 dajka, 3 fő pedagógiai asszisztens, 1 fő óvodatitkár, valamint 1 fő fűtő-karbantartó biztosítja. Egy pedagógusra jutó gyermeklétszám 8 fő.

A bölcsődei gondozás-nevelés keretein belül biztosítja, 20 hetes kortól 3 éves korig, óvodai éretlenség esetén 4 éves korig, ill. sajátos nevelési igényű gyermek esetében 5 éves korig a gyermekek napközbeni ellátását.

A 40 férőhelyes bölcsődébe az eddigi legnagyobb beírt gyermeklétszám 36 fő volt.

Jelenleg 3 bölcsődei csoportban 8 fő kisgyermeknevelő, 1 fő szakmai vezető, 1 fő kisegítő alkalmazásával biztosítjuk a gyermekek napközbeni ellátását.

A 2014 évi normatíva elszámolás alapján átlagosan 23 kisgyermek vette igénybe a bölcsődei ellátást.

2. Alapfokú oktatás: Csanád Vezér Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény (összetett iskola)

Az iskola fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, az intézmény működtetéséről az önkormányzat gondoskodik.

3. Pedagógiai szakszolgálat

A Pedagógiai Szakszolgálat fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Békéscsabai Tankerülete, az intézmény működtetéséről az önkormányzat gondoskodik.

5. b) Egészségügyi ellátás

A városi önkormányzat a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, valamint az egészségügyről szóló 1997.évi CLIV. törvényben foglaltak alapján az alábbi egészségügyi alapszolgáltatásokat biztosítja **alapellátási kötelezettsége** körében:

- Háziorvosi-, házi gyermekorvosi szolgálat
- Fogorvosi szolgálat
- Védőnői szolgálat
- Iskola-egészségügyi szolgálat
- Alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti szolgálat

A kötelezettségei körében a helyi önkormányzat biztosítja a tulajdonában lévő járóbeteg-szakellátást.

Háziorvosi-, házi gyermekorvosi ellátás

A városban négy háziorvosi egy házi gyermekorvosi körzetben biztosított a területi ellátási kötelezettség.

Három háziorvosi és a házi gyermekorvosi körzetben teljes körű privatizációt követően az orvosok saját tulajdonukban lévő ingatlanban, saját eszközeikkel végzik a feladatellátást.

Egy háziorvosi és az egyik fogorvosi szolgálatnál funkcionális privatizáció történt. A városi önkormányzat feladat ellátási szerződésben áll mindkét formában működő szolgálat orvosával, mivel ellátási kötelezettsége továbbra is fenn áll.

Az önkormányzati tulajdonban maradt III. sz. orvosi rendelő (Reformátuskovácsházán) folyamatos karbantartást igényel, építészeti nem felel meg a minimum követelményeknek, mert a rendelő helyiség nem rendelkezik az előírt alapterülettel. Valamennyi háziorvosi körzet betöltött, és minden orvos rendelkezik háziorvosi szakvizsgával. Két orvos további egy (belgyógyászat, ill. üzemorvostan), egy háziorvos pedig további két (belgyógyászat és tüdőgyógyászat) szakvizsgával bír. Minden háziorvosi rendelőben szakképzett körzeti szakápoló dolgozik.

Egészségfejlesztési Iroda

Képviselő-testület 2013. októberében fogadta el a Városi Egészségtervet, melyben legnagyobb hangsúly városunk lakossága körében magas morbiditást mutató megbetegedések kiszűrésén van. Prevenációs tevékenységet segíti a „Lendületben a kistérség” – életmódprogramok a mezőkovácsházi kistérségben” pályázatban megvalósult Egészségfejlesztési Iroda munkája, valamint az alapellátás valamennyi szereplője.

A pályázat keretében a Hősök terén kialakításra került 2 helyiség ahol 2 szakdolgozó végzi tevékenységét. A tudatos egészség magatartásra igyekeznek felhívni programjaival, szűréseivel a figyelmet az iroda, a város és a térség civil szervezetivel egészségfejlesztéssel foglalkozó szervezeteivel és intézményeivel együttesen.

Fogorvosi ellátás

A két alapellátást szolgáló fogorvosi rendelő 2001-ben került át a szakrendelő intézetből önálló épületbe, annak önkormányzat által történő egyidejű építészeti kialakításával és felújításával.

Az I.sz. körzet fogszakorvosa korábban megvásárolta a rendelő helyiségét és eszközöket is. 2011-ben bekövetkezett halálát követően, átmeneti helyettesítések után, főállású közalkalmazott látja el 2014. május óta ebben a körzetben a fogászati ellátást. 2011. után az önkormányzat a rendelőhelyiséget bérelte az örökös tulajdonosoktól. A magas bérleti díj miatt átgondolásra és megtárgyalásra került a rendelőhelyiség és eszközök önkormányzat általi megvásárlása, melyek 2014. őszén adás-vétellel az önkormányzat tulajdonába kerültek.

A II. sz. körzet működtetője azonban a rendelő eszközállományát vásárolta meg az ingatlanrész önkormányzati tulajdonban maradt. A szakellátást vállalkozási formában biztosítja a fogorvos ebben a körzetben.

Ügyeleti ellátás

Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás a helyi mentőállomásra telepített Központi Orvosi Ügyeleti formában történik. A szakmai előírások szerint 2001-ben kialakított épületrészben, a sürgős orvosi tevékenységek elvégzése céljából szervezett szolgálatot 2009. január 1-től Mezőkovácsháza Város Önkormányzata (gesztorként) működteti.

A Központi Orvosi Ügyeletet a város, Végegyháza, Kaszaper, Nagybánhegyes, Battonya településekkel társulási formában tartja fenn. 2015. április 1-től Magyarbánhegyes község kapcsolódik a központi orvosi ügyeleti ellátáshoz és közigazgatási területével bővül az ellátási terület. A feladatellátást az Országos Mentőszolgálattal kötött Együttműködési Megállapodás segíti.

A központ orvosi ügyeletnek és mentőállomásnak helyt adó ingatlan az OMSZ által benyújtott és megvalósuló pályázat keretében részben felújításra kerül, az ellátás dinamizálása érdekében mentőautók cseréje folyamatos.

Az alapellátási szintű sürgősségi ellátás feladatait a települések házi orvosai, valamint mentő szakapolók és mentő gépkocsivezetők látják el.

Védőnői ellátás

2005-ben átszervezett szolgálat két körzetben és három oktatási-nevelési intézményben (összesen 6 telephellyel) végzi tevékenységét. A területi védőnők és az iskolavédőnő is főiskolai végzettségű és főállásban közalkalmazottként foglalkoztatottak.

A védőnői szolgálat 2008 augusztusától a szakmai minimumkövetelményeknek megfelelő teljesen önálló épületbe végzi feladatát.

Szervezetileg a szolgálat jelenleg az önkormányzat integrált intézménye a Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ szakmai egységeként működik.

Iskola-, és ifjúság egészségügyi szolgálat

A házi gyermekorvossal fennálló feladat-ellátási-megállapodás alapján tesz eleget ellátási kötelezettségének az önkormányzat.

A részmunkaidőben foglalkoztatott orvos az iskolai védőnő együttműködésével látja el az óvodákban, általános és középiskolában tanuló gyermekek korcsoportos szűrővizsgálatait, védőoltásainak kivitelezését.

Szakrendelő intézet

Az önkormányzat tulajdonában lévő épületben működő járóbeteg-szakellátás feladatai a funkcionális privatizáció keretében 1995-ben kerültek átadásra a Vis Medica Kft részére. 2011. júniusára pályázati úton megvalósult járóbeteg szakellátó intézmény felújítást követően az új kapacitások működtetését, a meglévő szolgáltató mellett, Dr. Csernai Katalin Kft. biztosítja.

Az intézmény a beutalási rendnek megfelelően Mezőkovácsháza lakosai mellett a további 13 település betegeit fogadja szakrendeléseiben. A szakrendelések diagnosztikai hátteret biztosítanak a háziorvosok munkájához, ugyanakkor a térség lakosainak a legforgalmasabb szakrendeléseken történő definitív ellátások lakóhelyhez közeli igénybevételét teszi lehetővé.

A járóbeteg ellátást (fizioterápia) részben kiszolgáltató Alkotmány u. 48. sz. alatti épület leromlott állapotú, felújítása vagy másik épületben való elhelyezése szükséges.

5.c) Szociális ellátás

A Városi Önkormányzat a város lakossága szociális biztonságának megteremtése és megőrzése érdekében a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény, a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról és szóló 1993. évi III. törvény, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvényben foglalt alapellátási kötelezettségek alapján, szolgáltatásait integrált intézmény keretében működteti.

A Mezőkovácsházi ***Humán Szolgáltató Központ*** - önállóan gazdálkodó intézményként – magában foglalja a szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatásokat, valamint az egészségügyi alapellátás köréből a védőnői szolgáltatást is. Az intézményi struktúra a feladatellátáshoz igazodóan került kiépítésre.

Ennek megfelelően kötelező feladatai között az ***alábbi önálló szakmai egységek*** alkotják az intézményt:

1. Idősek Klubja - Nappali ellátás
 - Étkeztetés
 - Házi segítségnyújtás
2. Családsegítő Szolgálat
3. Gyermekjóléti Szolgálat
4. Védőnői Szolgálat

A Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ szakmai létszáma az elmúlt évek létszámfejlesztésével megfelel a szakmai minimumkövetelményeknek és a képesítési előírások tekintetében is teljesültek a feltételek.

A szakmai egységek, a székhely (Fáy u. 30-32.) mellett további két különböző telephelyen (Fáy u. 30. illetve Alkotmány u. 38. sz.) lévő ingatlanban helyezkednek el. Az intézményegységek a tárgyi feltételek vonatkozásában megfelelnek a minimumkövetelményeknek

Valamennyi alapszolgáltatási egység határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik.

Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Ugyanakkor fenti szociális szolgáltatások biztosításával eleget tesz alapellátás körében előírt törvényi kötelezettségeinek.

Nem kötelező feladatként Támogató Szolgálatot működtet az önkormányzat. 2007. szeptember 1-től Végegyháza, Kunágota, Battonya, Mezőhegyes, Dombegyház, Kisdombegyház, Magyardombegyház településekkel intézményi társulási formában kialakított Szolgálat speciális segítségnyújtás a fogyatékos személyek részére. Dombegyház és Mezőhegyes települések társulásából történő kiválását követően a feladatellátás 6 településen valósul meg. Ez a szociális alapszolgáltatás vállalt feladata az önkormányzatnak, amely ellátás azonban az itt élő súlyos hátrányokkal küzdő ellátotti csoportnak nagymértékben segítségére van speciális szükségleteik kielégítésében elősegítve ezzel esélyegyenlőségüket, társadalmi integrációjukat.

A szociális szolgáltatások ellátását biztosító intézményi struktúra egymásra épülő rendszere biztosítja az ellátottak részére az átjárhatóságot, a szakemberek számára pedig a hatékony együttműködés feltételeit. Városunkban a személyes gondoskodás körébe tartozó, önkormányzat által fenntartott szakosított ellátást (tartós bentlakásos, átmeneti elhelyezést nyújtó ill. egyéb speciális szociális intézmény) biztosító intézmény nem működik.

Az alapszolgáltatások tekintetében a minőségi ellátottságot a feladatot ellátók szakképzettsége, szakmai gyakorlata, továbbá a rendszeres és folyamatos önképzése, továbbképzése garantálja.

A szociális alapszolgáltatások körében igény jelentkezik különböző nappali, illetve bentlakásos ellátási formák kialakítására.

5. d) Kulturális ellátás

1. Könyvtári szolgáltatás:

A nyilvános könyvtári ellátás rendszerének működtetése a helyi önkormányzat feladata. A nyilvános könyvtár alapkövetelményeinek intézményünk megfelel.

- a) mindenki által használható és megközelíthető,
- b) könyvtári szakembert alkalmaz,
- c) rendelkezik kizárólagosan könyvtári szolgáltatások céljaira alkalmas helyiséggel,
- d) rendszeresen, a felhasználók többsége számára megfelelő időpontban tart nyitva,
- e) helyben nyújtott alapszolgáltatásai ingyenesek,
- f) statisztikai adatokat szolgáltat

A könyvtár általános gyűjtőkörű nyilvános könyvtár, amely iskolai könyvtári feladatokat is ellát, egyben az információs központ szerepét is betölti, valamint biztosítja a kistérség 13 településének könyvtári ellátását.

Mindezek zavartalan biztosításán túl, az alaptevékenységet kiegészítő egyéb kulturális tevékenységek megszervezése is feladata (pl. író-olvasó találkozók, iskolai rendhagyó órák, olvasótábor szervezése, könyvbemutatók szervezése, a honismereti irodalom

gyűjtése és számítógépes feldolgozása, honismereti egyesület tevékenységének segítése). A nem alaptevékenység megvalósításához szükséges anyagi feltételek megteremtése részben az önkormányzat, részben pedig a könyvtárban dolgozó munkatársak feladata (pályázatok, szponzorok, stb.).

A jelenlegi helyzetben az önkormányzat különös felelőssége a nyilvános közművelődési könyvtár fenntartása. A lakosság mind szélesebb rétegei csak a könyvtárakban jutnak hozzá olvasnivalóhoz.

A Városi Könyvtár dokumentumállománya több mint 46 ezer, a regisztrált könyvtárhasználók száma 1884 fő, a lakosság 30%-a. A könyvtárban külön felnőtt és gyermek részleg működik. A jelenlegi gazdasági feltételek mellett gondot okoz az új könyvek beszerzése, a könyvállomány gyarapítása. A 400 m² alapterületű könyvtár adottságai jók, de alapterülete szűkös, a könyvtári feladatok ellátásához nem biztosít optimális feltételeket. Gondot jelent a raktározás, Átadásától kezdődően nincs megoldva a tető szigetelése. Pályázati támogatással megvalósult az épületbe való akadálymentes bejutás, de szükséges a törvény által előírt teljes akadálymentesítés.

A könyvtári állomány teljes mértékben feldolgozott a TextLib integrált könyvtári rendszer segítségével, így a kölcsönzés számítógéppel történik. A könyvtárhasználók rendelkezésére áll az internet 12 munkaállomáson, melynek használata térítéses formában valósul meg. A könyvtár álláshelyeinek száma 5,5, melyből 4,5 szakmai és egy technikai.

Technikai felszereltsége pályázati támogatásoknak köszönhetően jó, technikai, informatikai, elektronikai és irodatechnikai eszközeink megfelelnek a kor követelményeinek és látogatóink igényeinek.

2014-től egy telephellyel egészült ki a könyvtár, mely a Tánacsics u. 26. szám alatt kialakított Tájház, s mely egyben új feladatot is jelent: helyi értékeink, tárgyi és szellem örökségünk gyűjtése, feldolgozása, védelme és közkinccsé tétele.

2. Közművelődési szolgáltatás: Kalocsa Róza Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

A települési önkormányzat kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása. A települési önkormányzat városi státusban a közművelődési tevékenységek folyamatos megvalósíthatósága érdekében nonprofit gazdasági társaságot biztosít.

2004. óta a *Művelődési Központot Mezőkovácsháza Város Önkormányzata által alapított Kalocsa Róza Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság* működteti.

A közművelődési megállapodás keretében az önkormányzat kötelező közművelődési feladatellátását átadta a közhasznú nonprofit gazdasági társaságnak.

A Kft legfontosabb feladatai: a város kulturális életének szervezése, a közösségi művelődés, a helyes szabadidő eltöltés feltételeinek biztosítása, a település hagyományainak ápolása, a helyi értékek megőrzése és átadása, közösségek szervezése és a civil szervezetek működésének segítése, művészeti csoportok működtetése, az egyéni és közösségi önmegvalósítás feltételeinek biztosítása, tanfolyamok szervezése, a nemzetközi kulturális együttműködés koordinálása, fesztiválok, nagyrendezvények szervezése, kiállítások és koncertek rendezése, felnőttek képzése, valamint koordináló szerep a kistérség kulturális életében.

A fenti feladatok végrehajtása érdekében a kft szakembert biztosít, művészeti csoportokat, klubokat működtet.

Meghatározó csoportok:

Nyugdíjas Dalosok és Nótakedvelők Baráti Köre 2003-ban alakult civil szerveződés, keretében működik az Ezüst Fenyő Dalkör. Rendszeresen fellépnek a nyugdíjasok részére szervezett megyei és járási versenyeken, városi bemutatókon.

A **Barátság Nyugdíjas klub** több évtizede működik a művelődési központban. Tagjai aktívan részt vesznek a város kulturális életében.

Mütyür szakkör alsós tanulók, kézműves szakkör felsős tanulók részére, egyre jelentősebb szerepet töltenek be a kiscsoportok művészeti tevékenységben. Természetes anyagokból készült munkáik már megyei és országos bemutatókon is részt vesznek, a kézműves szakkör nyári alkotó táborát szervez.

Díszítőművészeti szakkörnek átlagosan 15 tagja van, főleg középkorúak és idősebbek. A szakkör 1969-től minden évben jelentkezik az országos népművészeti kiállításra, ahonnan számos díjjal, munkadíjjal térnek és térnek haza. 1971-ben a Népművelési Intézet nívódíját is megkapták. A hímzők egyéni és közös hímzéseikkel sok-sok versenyt vettek részt, és kiváló eredményeket értek el.

Sakk szakkör felnőtt, ifjúsági és gyermek amatőr versenyzőkkel évtizedek óta sikeres. 2007 óta rendszeresen szervezik a **Patchwork (foltvarró)** tanfolyamot. Minden évben kiállítást rendeznek az elkészült munkadarabokból.

A Kft koordinálójá a Dél-Békési Kistérség Közkincs Kerekasztalának. Szervezője a kistérségi Mutasd Magad Dél-Békés amatőr művészeti rendezvénysorozatnak és a hozzákapcsolódó Százszorszép Gálának.

Képző- és alkotóművészet: Városunkban több alkotó személyiség él és dolgozik: amatőr festők, népművészek, grafikus, költő, virágkötő, fazekas, akik tevékenységükkel hozzájárulnak városunk művészeti értékeinek őrzéséhez, gyarapításához. Alkotásaikból évente bemutatókat, kiállításokat szerveznek

A Kalocsa Róza Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság 2010-ben vált akkreditált felnőttképzési intézménnyé. Ezáltal magasabb színvonalú tanfolyamokat, képzéseket szerveznek a piaci igényekhez igazodva.

2015-2020 vonatkozó szakmai tervek:

- Közművelődési feladatellátás színvonalának további emelése
- Felnőttképzési intézményi munkánk tovább folytatása
- Kistérségi kulturális szerepkör erősítése
- Rendezvényszervezési szolgáltatások bevezetése
- Honlap működtetése

A Kalocsa Róza Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság fenntartja és működteti a Művelődési Központ épületét. A Művelődési Központ építészeti-műszaki feltételei alapján véve kedvezőnek mondhatók: valamennyi objektuma emberi léptékű, az adott funkciót jól szolgálja. A klubterem a földszinten és az emeleten vannak, ezáltal pontosan az adott csoport létszámának és foglalkozási műfajának megfelelő térbe telepíthetők a tevékenységek. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy szükséges lenne a földszinten egy 100 fős klubterem, kiállító terem kialakítása, építése. A közművelődési feladatok ellátása során problémát okoz a raktárhelyiség hiánya, így tervek között szerepel raktárhelyiség építése.

Az épületben 2010-és 2014 között részleges felújítások történtek. Korszerűsödött a fűtésrendszer, a külső nyílászárók cseréje megtörtént, földszinten klubterem és iroda helyiségek, valamint a női és férfi WC megújultak, mozgáskorlátozott WC és rámpa kialakításra kerültek. A színpad teljes felújítása és a nagyterem festése 2013-ban

megtörtént. Művelődési Központ épületének további felújítása szükséges, legsürgetőbb a színpad mögötti hátsó rész (fűtés, vizesblokk, villamoshálózat, klubtermek).

Az épület 35 éves bútorzata elavult állapotban van minőségi és mennyiségi szempontból egyaránt. A színházi székek az elmúlt években erősen igénybe voltak véve, cserére szorulnak. Rendezvényeken legtöbb problémát az asztalok hiánya és minősége okozza. Ezért szükségszerűvé válik asztalok beszerzése. A technikai berendezések nagy része elavult. 2014-ben LEADER pályázat keretében hangtechnikai eszközök kerültek beszerzésre. Az elkövetkező években további hangtechnikai eszközök beszerzése szükséges az egyre bővülő közművelődési szolgáltatások miatt.

Telek nagyság: 5.707 m², beépített alapterület: 1.207 m², a fűtési rendszer további korszerűsítésre szorul.

A Művelődési központ mellett található a nyilvános WC, mely évtizedek óta nem működik. Az épület már elvesztette eredeti funkcióját. A távlati tervek között szerepel az átalakítása ifjúsági találkozó helyé.

A Kalocsa Róza Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság személyi állománya 4 fő. A feladatok ellátását a kulturális közfoglalkoztatási program segíti.

A közművelődési intézményhálózat jellemzői: fenntartói pluralizmus érvényesül, az épületek megfelelnek a funkciónak, de tervszerű felújításba, modernizációba kell kezdeni mindkét épület esetében. Szakképzett humánerőforrás áll rendelkezésre. A Kalocsa Róza Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság szakalkalmazottai rendszeresen részt vesznek szakmai továbbképzéseken, szakmanapokon.

5.e) Sport feladatok

Önkormányzatunk feladatellátási kötelezettsége:

- meghatározni a helyi sportfejlesztési koncepciót, és gondoskodni annak megvalósításáról,
- a sportkoncepcióban foglalt célkitűzésekkel összhangban együttműködni a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel,
- fenntartani és működtetni a tulajdonukat képező sportlétesítményeket,
- megteremteni az önkormányzati iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeit.

Önkormányzati tulajdonát képező sportlétesítmények fenntartása és működtetése

Városunk *sport infrastrukturális színvonala átlagos*. Az utóbbi 10-14 évben lényeges, minőségi változás nem történt sem a versenysport sem a szabadidősport tárgyi feltételeiben ez alól a Sári Ferenc Sportközpont öltözőjének felújítása kivétel.

A helyi önkormányzat emellett a Köznevelési törvényben meghatározottak szerint biztosítja az önkormányzati iskolai sportkörök működéséhez szükséges feltételeket.

A Sári Ferenc Sportközpontot az önkormányzat a Mezőkovácsházi Tornaegylettel együttműködve tartja fenn és működteti.

Tárgyi feltételrendszer

S. sz.	Sportlétesítmény	Mennyiség	Méret	Tulajdonos	Üzemeltető	Bérleti díj
1.	Sári Ferenc Sportközpont				Önkormányzat	ingyenes
	Füves pálya	2	110x70m	önkormányzat	u.az	ingyenes
	Kispálya - /betonozott/	1	40x20m	önkormányzat	u.az	ingyenes
	Futópálya	5 sávós	400 m	önkormányzat	u.az	ingyenes
2.	Edzőterem	2		önkormányzat	KTSE	bérleti díj
	tornaszoba	1		önkormányzat	u.az	
3.	Tenisz pálya (salakos)	2	50x40m	önkormányzat	Marunák János	ingyenes
4.	Általános Iskola					
	tornaszoba	1	19x13 m	önkormányzat	általános isk.	-----
	Kispálya (betonozott)	1		u.az	u.az	
	Futópálya	4 sávós	155 m	u.az	u.az	
	dobóhely	1	3 m ²	u.az	u.az	
	ugróhely	1+2	40m,30m	u.az	u.az	
5.	Postagalambász iroda	1	4x4	önkormányzat	önkormányzat	ingyenes

A táblázat összefoglalóan mutatja be az **önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények működtetési módját**. Az önkormányzat ezzel a formával eleget tesz a törvényben foglalt kötelezettségének.

A tenispálya használatára ingyenes, határozatlan idejű bérleti szerződés van érvényben Marunák János mezőkovácsházi lakossal. A bérlő feladata a Tenispálya gondnoki teendőinek ellátása a pálya és környékének folyamatos karbantartása, a kisebb javítási munkák saját költségére történő elvégzése. A javítási munkák fedezetét a bérlő részére a tenispálya további bérbeadásából származó bevétel képezi.

A Kovácsházi Testépítők Sportegyesülete (KTSE) bérleti díj fizetése ellenében bérlő az Árpád u. 188. sz. alatti önkormányzati ingatlant így annak használati rendjét a KTSE szabályozza.

A korábbi évben az általános iskola sportudvara nyitott volt a nyári szünetben a szabadidő sportolók számára, mert annak felügyeletéről az iskola alapítványa gondoskodni tudott, 2006-ban önkormányzati pályázati pénzből hétfői programok szervezésére nyílt mód.

A létesítmények **tárgyi feltételrendszerének javítása folyamatos feladat** pl. a betonozott kispályák (3 db, ebből 2 az iskolában 1 a sportpályán található) betonfelülete balesetveszélyes, felújításuk indokolt és időszerű. Az MTE második füves pályájának állandó karbantartásával az általános iskola testnevelési órái folyamatosan megtarthatóak lennének.

Iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételei

Állami és önkormányzati feladatok és ellátások szervezetrendszerre külön kiépült az iskolai sportéletre.

Az 1993. évi LXXIX. törvényben meghatározottak szerint biztosított a mindennapos testedzés feltétele és a szabadidősport gyakorlása, részvétel a versenysportban, az utánpótlás-nevelésben, az iskolai és diákportban. Gond, hogy nincs szabványméretű tornaterem.

5.f) Foglalkoztatás, munkanélküliség

Megnevezés	Mutatószám
Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	304
365 napnál hosszabb ideig regisztrált munkanélküliek száma (fő)	79
Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak száma (fő)	384
Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	97
Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	50
Munkaképes korú lakosság száma (fő)	3760
Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	47
Relatív mutató (nyilvántartott álláskeresők a munkaképes korú népesség %-ban)	8,09 %

(2013. december 31-i adat)

Legnagyobb foglalkoztató a településen az önkormányzat. Az intézményi alkalmazottakon kívül évente több mint 200 fő munkába állását biztosítja a közfoglalkoztatás és más támogatott foglalkoztatási formák igénybe vételével.

5. g) Helyi adók

A Városi Önkormányzat 1992. január 1-től vezette be az alábbi helyi adókat:

- építményadó
- magánszemélyek kommunális adója
- vállalkozók kommunális adója
- helyi iparüzési adó
- gépjárműadó.

Jelenleg érvényben lévő adónemek:

- építményadó
- idegenforgalmi adó
- helyi iparüzési adó
- gépjárműadó
- talajterhelési díj
- földbérbeadásból származó jövedelem adója

A helyi adók 2014. december 31-i állapota:

Az **épitményadó** bevétel 19.841 E Ft, adózók száma 2491, adótárgyak száma 3408, ebből mentes 853 lakás.

Mentességek megoszlása:

szennyvízrákötés miatti mentesség 851 lakás, 3.774 E Ft, amely a bevétel 19,0 %-a,
70 éven felülieknek szociális rászorultság miatti mentesség 2 lakás, 9 E Ft, amely a bevétel 0,05 %-a.

Az épitményadó hátralék 3.972 E Ft, amely a bevétel 20,0 %-a.

Az **idegenforgalmi adó** bevétel 205 E Ft, adóalanyok száma 1. Idegenforgalmi adó hátralék nincs.

A **helyi iparüzési adó** bevétel 161.275 E Ft, az adózók száma 816, ebből mentes 274. Mentés a helyi iparüzési adófizetési kötelezettség alól az az adóalany, akinek a vállalkozási szintű helyi iparüzési adó alapja az 1 millió Ft-ot nem éri el.

A mentes adó összege 2.105 E Ft, a bevétel 1,3 %-a.

A helyi iparüzési adó hátralék 14.005 E Ft, amely a bevétel 8,7 %-a.

A **gépjárműadó** bevétel 13.345 E Ft, adózók száma 1612, adótárgyak száma 2163, ebből mentes 54.

A mentes adó összege 813 E Ft, a bevétel 6,1 %-a.

A gépjárműadó hátralék 8.859 E Ft, amely a bevétel 66,4 %-a. A hátralék a teljes gépjárműadó állományra vonatkozik, de 2013. január 1. naptól a gépjárműadó bevétel 40 %-a illeti meg az önkormányzatot.

A **talajterhelési díj** bevétel 1.743 E Ft, adóalanyok száma 63, ebből mentes 8.

A mentes adó összege 1.795 E Ft, a bevétel 103,0 %-a.

A talajterhelési díj hátralék 2.242 E Ft, amely a bevétel 128,6 %-a.

A saját bevételek körében meghatározóak a helyi adókból származók, különösen a helyi iparüzési adóbevétel. Az igazságos közteherviselés elve alapján az önkormányzati feladatok finanszírozhatósága érdekében az adóviselési képességgel rendelkezők továbbra is hozzá kell járuljanak a közösségi kiadásokhoz, mások pedig gondos szabályozással mentesíthetők vagy kedvezményben részesíthetők a teher alól.

5. h.) Lakásgazdálkodás

Az önkormányzat 2014. december 31-én 75 bérlakással rendelkezik. A bérlakások közül 27-et szociális alapon, 22-öt költségalapon (ezek a szolgálati bérlakások) 13-at piaci alapon történő bérbeadással hasznosít. A többi lakás vonatkozásában a bérleti jogviszony még az új szabályozás előtt, 1993. évet megelőzően jött létre.

A lakások műszaki állapotáról 2007. év januárjában széleskörű felmérés készült, ennek alapján végzett költségvetés alapján az épületek teljes felújítása, külső hőszigeteléssel és nyílászáró cserével együtt 425 371 239 Ft, de minimum 141 790 413 Ft-ot kell az ingatlanok felújítására költeni, külső munkálatok nélkül. Ez a minimális összeg is azonban csak a víztelenítésre és a belső terek rendbehozatalára elegendő. A felújításra fordítandó összeg jóval meghaladja a forgalomképes lakásvagyon értékét, amennyiben az önkormányzat azokat értékesítené.

A bérlők lakbérfizetési morálja kielégítőnek mondható. 2014. december 31. napján az önkormányzat, a Meszolger Kft. és a Vízmű Kft. lakbér kinnlevősége 13.000.626 Ft., a bérlakások bérleti díjából származó bevétel 13.250.843 Ft volt 2014. évben.

Az 54/2007. (II. 28.) sz. kt. határozatával Mezőkovácsháza Város önkormányzatának Képviselő-testülete meghatározta a 2007-2010 évek között követendő **lakáspolitikai célkitűzéseit**, melynek lényege a lakásgazdálkodás racionalizálása. A lakásgazdálkodással szemben támasztott követelmény, hogy az önkormányzatnak csak akkora költséget jelentsen a bérlakás állomány fenntartása, valamint állagmegóvása, amennyi az önkormányzati feladatok hatékonyabb ellátását valamint a bérleti szerződések alapján fennálló kötelezettségek teljesítését segíti elő.

Ennek értelmében szorgalmazni kell a forgalomképes vagyontárgyak közül a leromlott műszaki állapotú, illetve a tömörszerűen elhelyezkedő társasházi *bérlakások értékesítését*. Ez alapvetően szociális bérlakások és az 1993 előtt létrejött bérleti jogviszonnyal érintett lakások értékesítését jelenti. Ez a probléma a jelenlegi ciklusban is időszerű.

Az elmúlt ciklusban a nem fizető bérlők ellen több esetben fizetési meghagyás került kibocsátásra, valamint néhány esetben a kilakoltatás kezdeményezésre. A végrehajtónál lévő ügyekből csak nehézkesen realizálódik némi bevétel. Így az önkormányzat kinnlevősége csökkenést nem tud mutatni, hisz éves szinten több hátralék keletkezik, mint amennyi a behajtásokból befolyik.

5. i.) Informatika

Város fejlődése szempontjából

- Nagyon fontos szempont a lakosság minél szélesebb körű tájékoztatása és a megújult városi honlap, is ezt célozza, a honlap azonban még nem akadálymentesített, ennek megoldása már folyamatban van, továbbá az elektronikus ügyintézéshez szükséges rendszer (-ek) kialakítása.
- A hivatali weblap és az ügyintézési információk mobil platformokon történő megjelenítése.
- A városközpontot és Reformátuskovácsháza központi területét lefedő, nyílt hozzáférésű wifi-hotspotok kialakítása, amely elkülönülten működne a hivatal saját belső hálózatától.

Polgármesteri Hivatal szintjén

- A mind gyakoribb internetes támadások miatt a nagy mennyiségű elektronikus adattartalom biztonságos mentésére és tárolására blu-ray író és a tároláshoz szükséges adathordozó beszerzése elengedhetetlenül fontos.
- Teljes számítógéppark állományának egységesítése, mivel a jelenlegi számítógépek túlnyomó többsége 5 évnél is régebbi.
- Az operációs rendszerek 40% -a még mindig Windows XP, aminek a támogatottsága már régen megszűnt, ezeket Windows 7 32-bit-es verziójára kell cserélni, az irodai munkához Office 2007 vagy újabb programcsomag egységes használata, mivel az ingyenes szoftverekkel készült dokumentumok nem jelennek meg megfelelő formátumban.
- Az épületben teljes körűen elérhető, nyílt Wifi-elérés biztosítása, elkülönített hálózati adatforgalommal és ellenőrizhető módon

- A biztonságos napi munkavégzés elengedhetetlen feltétele lenne a jogtisza operációs rendszereken futó vírusvédelem és az ehhez kapcsolódó központi tűzfal-oldali szoftver, linux-on működő verziója aminek beszerzése és működtetése már szintén a terveink közt van
- Mezőkovácsháza Dél-Békési térségben betöltött szerepe kapcsán egyre több fórum, rendezvény illetve tájékoztató kerül hozzánk, azonban az ehhez szükséges technika még elég hiányos. A színvonalas megjelenés és a bővülő szerepkör is megköveteli a következő eszközök beszerzését: legalább 3 mikrofonállvány, vezeték nélküli mikrofonok és az ehhez szükséges eszközök, nagyméretű projektor állvány a hozzá tartozó vetítövászonnal, továbbá mobil nagy teljesítményű erősítő+végfok.

6. Környezeti állapot

6.1 Levegőtisztaság-védelem

Légszennyező anyagok emissziója :

A településen az alábbi forrásokból származnak légszennyező anyagok:

- a) Lakóházak, intézmények fűtése
- b) ipari, szolgáltató tevékenység (ÁTI-DEPO szárítási valamint ki- és beszállítási forgalom)
- c) mezőgazdasági tevékenység
- d) közúti járműforgalom
- e) vasúti forgalom

Fűtésből származó légszennyezés:

A település jelenlegi lakásszáma közel 3000, a vezetékes gázellátás a belterületen biztosított. A gázellátásba bekötött kertesi családi házak jelentős részénél jellemző a kiegészítő vegyes tüzelés, melyek használati aránya a gázár emelkedésével együtt folyamatosan növekszik. Az intézményeknél jellemzően gáztüzelés van, azonban épp az előző ciklusban több épületnél a megújuló energiahasznosítás keretében áttértünk a szilárd tüzelésre, ez valamelyest növeli a levegő szennyezettségét a fűtési időszakban.

Gazdasági tevékenységből származó légszennyezés:

Káros mértékű, azaz határérték feletti légszennyezést a helyhez kötött források a jelenleg ismert állapotban nem okoznak. Az üzemi telephelyek légszennyezése jellemzően tüzelőberendezésekből származik. Illékony szerves oldószereket (VOC) felhasználó, jelentősebb üzemi telephely nincs. A külterületi állattartó telepeknél az almos- és hígrágyából származó bűzhatás jelentkezik, de ezek a lakott területtől távol találhatók.

Közlekedés által okozott légszennyezés:

A település belterületén legjelentősebb átmenő forgalmat a 4434-es összekötő út jelenti. Ennek összes forgalma kb.: 3977 E/nap. (forrás: <http://internet.kozut.hu/>). Az út mintegy 4 km-es szakasza esik a belterületre.

A vasúti forgalom légszennyező hatása nem jelentős, naponta menetrend szerint közlekedik a Békéscsaba – Kétegyháza – Mezőkovácsháza – Mezőhegyes - Újszeged szárnyvonalon egy dízel mozdony vontatású szerelvény, valamint alkalmi teherforgalom a jellemző.

Környezeti levegőminőség (immisszió):

A településen immissziós mérőállomás nem működik. A közelben levő nagyobb városok (Orosháza, Békéscsaba) adatai alapján becsülhető, hogy tartósan nem fordul elő határértéket meghaladó légszennyezettség, egyik szennyezőanyag esetében sem. Békés megyében általában jellemző, hogy a szálló és ülepedő por koncentrációja – az időjárási viszonyoktól függően – esetenként meghaladja a határértéket.

A meg növekedett porterhelés jellemzően közlekedési és mezőgazdasági eredetű. A burkolatlan utak, a szántóföldi művelésű területek nagy aránya, a kevés erdőterület, a védőfásorok hiánya egyaránt közrejátszik ennek alakulásában. A gázfűtés elterjedésével a tüzelésből származó szilárd légszennyező anyagok mennyisége ma már kevésbé jelentős. Az ólmozatlan benzin használatának köszönhetően, 1998 óta a szálló poron belüli ólomtartalom a kimutathatósági határ közelébe csökkent.

Mindezek alapján összességében kijelenthető, hogy a településen a környezeti levegő nem minősül szennyezettnek. A lakóterületre legjelentősebb hatást a település belterületén belüli közúti forgalom, és a tüzelőberendezések által kibocsátott légszennyező anyagok jelentenek. Kedvező adottság, hogy a 4434-es út, a viszonylag széles Árpád utcán vezet, így a lakóházaknál kisebb szennyezőanyag koncentrációk alakulnak ki. Emellett lényeges még a közlekedési és mezőgazdasági eredetű szálló por koncentrációja is, elsősorban szárazabb időjárási körülmények esetén. A jelentősebb üzemi légszennyező források a belterület szélén (baromfifeldolgozó), ill. külterületen (terményszárítók) találhatóak.

Bűz, szaghatással járó tevékenységek:

- c) szennyvíztelep (0124/1. hrsz.)
nyitott szippantott szennyvíz fogadóhely, nyitott iszapszikkasztó ágyak
távolság belterület határától: ~300 m (strand területétől: 500 m)
- a) állattartó telepek
 - a) TSZ tehenészeti telep (0117. hrsz.)
 - b) Az elkövetkezendő időszakban engedélyezésre kerülő állattartó telepek, és a kommunális, inert vagy állati hulladékszállítással foglalkozó vállalkozások telephelyei.

Az állattartó telepek esetén a kellő védőtávolság biztosított.

Belterületen egyre csökkenő számban fordul elő liba-, kacsatömési tevékenység, ez egy-egy létesítmény esetén max. 500 db állatot jelent. Központi jogszabályok szabályozzák az állattartás feltételeit, ennek ellenére előfordulnak panaszok, elsősorban a szaghatás miatt.

6.2 Zaj- és rezgésvédelem

Üzemi zajforrások zajemissziója:

Határérték feletti zajkibocsátás, zajbírsággal sújtott üzemi telephely a településen nem ismert.

Közúti közlekedés zajterhelése:

Legjelentősebb forgalom az Árpád utcán zajlik, mely a település főútja, és egyben a 44434-es összekötő út átkelő forgalmát is levezeti. Az Alkotmány utcán tapasztalható jelentős teherforgalom a mezőgazdasági gépek által, de ez az utóbbi években valamelyest csökkent a mezőgazdasági vállalkozások és telephelyeik tagolódása miatt.

A vasúti mellékvonal forgalma csekély, az ebből származó környezeti zajterhelés a sínpár tengelyétől 25 méterre levő lakóházakra nem jelent nagyobb terhelést.

A buszállomás elhelyezése kedvezőtlen, de egy korábbi vizsgálat tapasztalatai alapján nem okoz határérték feletti zajterhelést.

A belterületi Tárház kiszolgálása okán a nehéz tehergépjármű forgalom egy része a viszonylag keskeny, átmenő forgalomtól mentes Bethlen és a Kodály Z. utcán keresztül zajlik, ahol a szállítási időszakokban jelentős zaj- és rezgésterhelést okoz. Meg kell vizsgálni egy közvetlen kiszolgáló út megépítésének, illetve a kiszállítás mind nagyobb arányú vasútra terelésének lehetőségét.

6.3 Hulladékok kezelése**Veszélyes hulladékok:**

Az üzemi, szolgáltató tevékenységekből eredő veszélyes hulladékok gyűjtése, ártalmatlanítása, nyilvántartása a termelők feladata, amelyet az erre vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően végeznek is.

A településen jellemzően az alábbi tevékenységekből keletkeznek veszélyes hulladékok:

- a) állattartás
- b) baromfi vágóhíd és feldolgozás
- c) növényvédő szerek felhasználása
- d) jármű és gépkarbantartás, javítás
- e) egészségügyi ellátás
- f) olajválasztók (üzemanyag kutak, járműmosók)
- g) fémipari megmunkálás.

Veszélyes hulladékok nem megfelelő kezelése által okozott, vagy a korábbi termelő tevékenységekből hátrahagyott környezetszennyezés nem ismert.

Gyepmesteri telep:

Gyepmesteri telep vagy dögmamra nem üzemel a településen. Az állattartó telepek saját felelősségi körükben gondoskodnak az elhullott állatok, és egyéb veszélyes hulladékok ártalmatlanításáról.

A lakosságnál, illetve a háztáji állattartás során keletkező ilyen jellegű hulladékok begyűjtése, elhelyezése vállalkozási formában, önkormányzati feladat ellátási szerződés keretében működő gyepmester által kerül megoldásra.

A kóbor ebek befogása és előírás szerinti tartása, szintén a gyepmesteri tevékenységet végző vállalkozó megbízásával teljesen megoldott a településen.

Kommunális hulladékok:Települési hulladékkezelési szolgáltatás:

A keletkező kommunális hulladék becsült mennyisége, a szolgáltató beszámolója alapján számítva: kb. 1.500 tonna/év. A kertes, vegyes tüzelésű fűtőberendezéssel rendelkező háztartásokra jellemző, hogy az égethető hulladékok egy részét saját tüzelőberendezéseikben hasznosítják, a szerves hulladékok egy része pedig a háztáji állattartásban vagy komposztálást követően a kertekben hasznosul.

A hulladékok heti egyszeri, rendszeres elszállítása biztosított. A lakóházas területeken műanyag kukás, a lakótelepeknél konténeres (fedeles BOBR kukák) gyűjtés van. A kötelező közszolgáltatást jelenleg kijelölés alapján az Orosházi Városüzemeltetési Zrt. látja el. Folyamatban van a közszolgáltató kiválasztása, közbeszerzési eljárás keretében. Szelektív gyűjtés bevezetése előkészítés szakaszában van, az új szolgáltatónak azt ki kell alakítania. Nem megoldott a települési zöldhulladék elhelyezése, hasznosítása, azonban a közmunkaprogram keretében próbálunk erre megoldást találni, komposztáló helyet kialakítani.

6.4 Vízvédelmi szempontok

Felszíni vizek:

Mezőkovácsháza város felszíni vízfolyásai: Száraz-ér, Kutas-éri csatorna. vízminőség területi kategória a 9/2002.(III.22.)Korm. rend. szerint: „*általános*”.

A felszíni vizek – részben a határon túlról érkező szennyezés, részben a rendkívül kis vízhozam miatt - IV-V. vízminőségi osztályba tartoznak. Nyári időszakban a Száraz-ér - a vízkivételek miatt - szinte állóvízzé válik. A víz minősége a mikrobiológiai paraméterek tekintetében IV. osztályba, az egyéb paraméterek vonatkozásában V. osztályba tartozik.

Felszíni vízbe történő bevezetés a strandnál az elhasznált termálvíz, és a szennyvíztisztítónál a tisztított szennyvíz történik. A technológiai korszerűsítést követően a szennyvíztelep által bebocsátott kezelt szennyvíz az előírt határértékeket maximálisan kielégíti.

Belvízvédelmi szempontból gondot jelent a Királyhegyes-Száraz éri csatorna gondozatlansága. A nádassal benőtt, évek óta nem kotort csatorna csapadékos időszakokban nem képes elvezetni a belvizet. A víz visszatörlik a Kutaséri csatornába is, és rendszeresen magas talajvízszintet okoz a partján található Köztemetőben is. Az utóbbi években évente 2-3 alkalommal akár több hónapos időtartamra is be kell tiltanunk a koporsós temetést, mivel a talajvízszint 2 méter fölé emelkedik. A csatorna kezelője részéről szükség lenne annak rendszeres karbantartására.

Felszín alatti vizek:

A település a II. prioritási kategóriába tartozik, így a 33/2000.(III.17.) Korm. rendelet alapján a már minőségében károsodott felszín alatti víz, földtani közeg károsodását legkésőbb 2010. 12. 31.-ig meg kellett szüntetni a kijelölt településeknek. A külön beavatkozást igénylő települések listáján településünk nem szerepel, köszönhetően a megfelelő minőségű ivóvízbázisnak.

Felszín alatti vizet veszélyeztethető források:

- a) a lakossági meglévő és nem vízzáró szennyvízgyűjtő aknák, illegális szikkasztások,
- b) állattartó telepek és háztáji állattartás csurgalékvizet, a nem megfelelő trágyatárolási helyek, a hígrágya nem megfelelő kezelése

- c) műtrágya és növényvédő szertárolók (felhagyott repülőter, AGROKEMOL: Végegyházi út)
- d) a felhagyott, műszaki szigetelés nélküli kommunális hulladéklerakó (itt talajvíz-figyelő kutak vannak telepítve, az üzemeltető tájékoztatása alapján eddig szennyeződést nem tapasztalható)
- e) benzinkutak
- f) Baromfifeldolgozásból származó szennyvizek kezelése és iszapok elhelyezése (Kisállat feldolgozó a Battonyai úton)
- g) A mezőgazdasági termelők által engedély nélkül létesített fúrt majd felhagyott kutak egyre növekvő száma.

Folyékony települési hulladékok kezelése:

A gyűjtőaknában gyűjtött kommunális és szociális folyékony hulladékokat szippantó kocsival szállítják be a szennyvíztelep fogadó műtárgyába, a telep állattartási és ipari eredetű folyékony hulladékokat nem fogad. A közszolgáltatást, szerződés keretében Szikszai László egyéni vállalkozó látja el.

7. A település hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere

Mezőkovácsháza a statisztikai kistérség és a járás központja. Mezőkovácsháza közigazgatási múltjára és gazdasági-kulturális örökségére tekintettel, hivatott arra is, hogy összefogja a Dél-békési kistérség településeinek közigazgatási, kulturális folyamatait, ezért a gazdasági program a kistérségi szerepkör erősítését is célozza.

Közigazgatási központ a kistérség településeinek meghatározott körében a gyámhivatal, építésügyi hatóság és okmányiroda vonatkozásában. Az elmúlt években megtörtént a járások visszaállítása. Városunk történelmileg ezt a szerepkört már betöltötte, és a térségben a központi elhelyezkedése, és megközelíthetősége szempontjából kedvező adottságokkal rendelkezik ahhoz, hogy ezt a szerepet ismételten betöltse. A Járási Hivatal elhelyezése érdekében biztosítottuk az Árpád u. 169. sz. alatti ingatlant a Kormányhivatal részére. A városunkban működő, a területi feladatot ellátó intézményekkel a kapcsolatunkat megerősítettük, valamint saját intézményeinknél is szorgalmazzuk a térségi feladatok ellátását, szélesítését. (pedagógiai szakszolgálat, művészetoktatás, támogató szolgálat, mozgókönyvtár, közkinccs kerekasztal, orvosi ügyelet stb.).

Önkormányzatunk tagja a Dél- Békési Többcélú Kistérségi Társulásnak, melynek székhelytelepülése. A társulás önálló munkaszervezetének felállása után is elvi jelentőségű, hogy a munkaszervezet Mezőkovácsházán működjön.

Testvértelepülés kapcsolatunk van a romániai Szemlak, Vinga, Menyháza valamint Parajd településekkel. További testvér települési kapcsolatok érdemes lenne Európa már régiói felé (olasz, német, lengyel) Ugyanakkor a határ menti települések, és a közelben levő nagyváros Arad nyújtotta lehetőségek megkeresése a közös gazdasági kapcsolatok kiépítésére is fontos lehet a térség és városunk gazdasági felemelkedése szempontjából. Újra élesztve, és folytatva a történelmileg kialakult gazdasági, kulturális tradíciókat.

8. A település jelenlegi állapotában meglévő gyenge és erős pontok (SWOT analízis)

Erősségek	Gyengeségek
<p>Szakképzett humánerőforrás, jól szervezett önkormányzati intézményhálózat, központi földrajzi elhelyezkedés a közlekedés vonatkozásában, jó megközelíthetőség. Szabadidős lehetőségek (halászat-vadászat) túrázás, lovassport, fürdő, kemping. Közigazgatási központ intézményeinek jelenléte (APEH, Munkaügy, Földhivatal, Rendőrség, Tűzoltóság, Népegészségügy, Okmányiroda). Járasközponti települési státusz. Középfokú oktatási intézmény megléte. Járóbeteg ellátás. Határ menti fekvés, Arad közelsége, az ország legkiválóbb minőségű termőföldjei. Termásvízforrás, gyógyvíz minősített termásvíz, kiváló minőségű ivóvízkészlet, és termőföld, teljes csatornázottság. Apróvadásban való gazdagság, védett értékes terület (Száraz-ér környezete). Exportképes májliba termelés és feldolgozás. A szolgáltatások működését segítő háttérintézmények jelenléte (Központi Orvosi Ügyelet, Mentőállomás, Szakrendelő intézet, Pszichiátriai Betegek Otthona) szakképzett humánerőforrás.</p>	<p>Népességfogyás, munkahelyek hiánya, alacsony munkabér. Önkormányzati intézmények és lakások elhanyagolt állapota, a gyógyfürdő és kemping kihasználatlansága. Termásvíz rossz állapota, bizonytalan gyógyvíz kitermelés. Magas adóhátralék, és kintlévőségek, fizetési hajlandóság romlása, pályázati önerő hiánya. Erdő és fa hiány. Gazdaság elmaradottsága, egyes irányokba rossz minőségű országos, illetve helyi közúthálózat, rossz közúti tömegközlekedési kapcsolatok. A helyi szociálpolitika nem élvez prioritást, a szakmai lobbis hiánya, önkormányzati anyagi erőforrások hiánya, alacsony szakmai presztízs. Képzetlen munkaerő. Elavult, lassú számítógépek intézményi szinten. Szoftver hiányosságok (vírusvédelem, különböző irodai programok). Papíralapú információközlés még magas aránya. Számítógép-kezelői ismeretek hiánya.</p>
Lehetőségek	Veszélyek
<p>Turizmus (falusi, gyógy, fizető vendéglátás, túrázás, lovas) fellendítése. Sok eladó ingatlan. Kistérségi, járási összefogás erősödése, hagyományok teremtése és fenntartása, oktatási-kulturális központtá válni (tanügy-igazgatás, gyógypedagógia, logopédia, könyvtári szolgáltatás, közművelődés, felnőttképzés, járásközpont). Mezőgazdasági feldolgozóipar telepítése, külföldi gazdasági kapcsolatok kialakítása. Meglévő felhagyott ipari területek rehabilitációja (barnamezős beruházások), új ipari park kialakítása. Közmunkaprogramok, adóhátralék csökkentése, fásítás, erdőszítés, vadászati lehetőség. Termásvíz, geotermikus illetve egyéb zöldenergia, biogazdálkodási lehetőségek. Szennyvízhálózat, illetve közművesítettség csaknem 100%. A kistérségi központi funkció érvényesítése (szociális és gyermekjóléti szakmai központként működés), az egészségügyi ellátórendszerrel történő együttműködés, a törvényi szabályozás a saját otthonban és lakókörnyezetben történő szociális ellátást preferálja.</p>	<p>Előregedés, elvándorlás, munkanélküliség növekedése, termelők kiszolgáltatottsága határ mentiségből eredő környezetszennyezés, állatbetegségek. Termásvíz kút leállása. Gazdálkodó egységek megszűnése (felszámolása, végelszámolása), működési környezetük romlása, fizetőképes kereslet visszaesése. Nyitott határ miatti bűnözés és az ellene való védekezés feladatai és költségei. El-sivatagosodás hosszú távú veszélye, talajszerkezet romlása, időszakosan magas talajvízszint problémái. Szellemi kiürülés társadalmi és helyi közösségi veszélyei. A civilszervezetek által nyújtott szociális szolgáltatások ingyenessége, a szolgáltatási szükségletekkel bírók fizetésképtelensége, magasan kvalifikált és fiatal szakemberek elvándorlása. Infrastrukturális elmaradottság minden területen.</p>

IV. Fejlesztési Koncepció

1. Településfejlesztési politika, alapelvek

Környezeti adottságait tekintve Mezőkovácsháza jó helyzetben van, hiszen a település természeti környezetének meglévő adottságai jól fejleszthetőek. Éppen ezért a szükséges infrastrukturális fejlesztésekkel, a zöldterületek, illetve zöldterületi jellegű intézmények bővítésével, fejlesztésével a természetes környezet értékei megővhatóak, erősíthetőek, elősegítve ezzel a kedvezőbb életkörülmények kialakulását, amely vonzóbbá teheti az itt lakást.

A település 2004-ben elfogadott rendezési terveinek felülvizsgálata legkésőbb a ciklus végén, 2018-ban esedékessé válik. Ezt megelőzően elkészítendő a településfejlesztési koncepció, melynek alapjául szolgálhat jelen gazdasági program, illetve a párhuzamosan készülő Integrált Településfejlesztési Koncepció. A településfejlesztési koncepció, illetve a rendezési terv megalapozott előkészítését már a ciklus közepén, a legszélesebb nyilvánosság bevonásával meg kell kezdeni.

1.a) Az Önkormányzat településfejlesztési politikájának legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagy a Képviselőtestület ciklusa alatt olyan formában rendeződjön át, hogy a nem fenntartható vagyoni elemek értékesítésre kerülhessenek. Csak olyan fejlesztések vállalhatóak, melyekkel a megvalósuló épületeket, fejlesztéseket, eszközöket, programokat a működtetés során is zökkenőmentesen finanszírozni lehet, illetve azok önkormányzati szinten kiadáscsökkentést jelenthetnek.

A fejlesztéseknek elő kell segíteni az „**energiatudatosság**”, az „**önellátó város**” és az „**értékteremtés**” körébe tartozóan megfogalmazott célok megvalósulását.

1.b) Az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldások

Az Önkormányzat Képviselőtestülete a gazdasági elképzelései között fontosnak tartja az egyes közszolgáltatások (különösen a kötelező feladatok tekintetében) biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó intézkedéseket. Át kell tekinteni a nem kötelező feladatok ellátásának további lehetőségét, a finanszírozásuk átcsoportosítását nem önkormányzati források bevonásával.

Valamennyi, a továbbiakban részletesen ismertetett fejlesztési javaslat a fenti célok elérését szolgálja.

2. Városfejlesztés- és üzemeltetés, városrendezés, gazdaságfejlesztés

2.1. Lakóterületek fejlesztése területén

a) Városrész rehabilitáció.

Különösen fontos a városközpont rehabilitációs területének kijelölése Reformátuskovácsháza településrész vonatkozásában is.

Új Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) kidolgozása, mely a következő uniós támogatási ciklusban a pályázataink alapját képezheti. A kijelölt akcióterületen élő lakosság, civil-, és gazdálkodó szervezetek bevonása a rehabilitáció előkészítésébe, tervezésébe és megvalósításába az Széchenyi 2020 program pályázati lehetőségeinek figyelembe vételével.

- b) Lakótelkek, közterületek városképi megjelenítésének javítása.
Jogsabályi lehetőségek kihasználásával az ingatlan tulajdonosok, használók részére előírni a telkek, közterületek rendbe tételét, folyamatos gondozását. Önkormányzati eszközpark fejlesztésével a nagyfelületű közterületek gondozásának fejlesztése.

2.2 Intézményhálózat fejlesztése területén

- a) Önkormányzati intézmények akadálymentesítése.
Folytatni szükséges a megkezdett akadálymentesítési munkálatokat. Az egyes épületek bármilyen felújítása, korszerűsítése kapcsán elsődleges feladat az épület akadálymentes megközelítése, és legalább földszintjének akadálymentes használatának biztosítása.
- b) Önkormányzati intézményi épületek energia-hatékony korszerűsítése.
A több épületen már elvégzett, és jelentős energia megtakarítást biztosító felújítási, korszerűsítési projektek folytatása. Valamennyi intézménynél cél a nyílászárók cseréjének, a fűtési rendszerek korszerűsítésének és lehetőség szerint az épületek teljes hőszigetelésének elvégzése. Az energiatudatos fejlesztések elvégzése már rövidtávon is jelentős energiafelhasználás csökkenést eredményez önkormányzati szinten.
- c) Térségi központi szerep erősítése.
A város kistérségi központi szerepének megőrzése valamennyi intézmény hatékony közreműködésével. A járási igazgatási központ kialakításával a központi szerepvállalás jelentős erősítése.

2.3 Gazdasági területek fejlesztésével kapcsolatban

A gazdaságfejlesztéssel kapcsolatos feladatoknál fontos szempont legyen a programok kistérségi szintre való emelése, közös fejlesztések megfogalmazása.

„Önellátó város” szemlélet kialakítása az energetika és „értékteremtés” az önkormányzati feladatok ellátása területén!

- a) Alternatív, megújuló energia-források hasznosítása.
- a.1.) Nap-, és szélenergia**
A megújuló, zöldenergia hasznosítási lehetőségének feltárása, pályázati keretek között a szükséges tanulmányok elkészítése. Az önkormányzat rendelkezésére álló eszközökkel a közigazgatási területen megvalósítani tervezett zöldberuházások támogatása. Saját, önkormányzati energetikai beruházások folytatása, lehetőség szerint valamennyi intézményi épületre kiterjedően.
- a.2.) Geotermikus energia**
A geotermikus energia komplex hasznosítási lehetőségének kihasználása a Széchenyi 2020 program támogatásával. Egyrészt lehetőség nyílik a gyógyvizek gyógyászati felhasználás előtti és utáni energetikai hasznosítására, vagy önálló geotermikus energiahasznosításra.

Bármely lehetőség kiaknázása biztosíthatja a város teljes intézményrendszere (önkormányzati és megyei fenntartású egyaránt) számára a gazdaságos és fenntartható energia-felhasználást és üzemeltetést, az energetikai függőség (gáz) feloldását, az önálló energiaellátás biztosítását. E körben meg kell vizsgálni a termálvíz mezőgazdasági célú felhasználásának (fóliasátor, üvegházfűtés stb.), illetve a lakosság bevonásának lehetőségeit.

- b) A Széchenyi 2020 program zöldgazdaság-fejlesztési programjának helyi lehetőségei.
Az a) pontban részletezetteken túlmenően további zöldenergia (biomassza, biogáz, bioüzemanyag, hőszivattyú, stb.) termelési lehetősége vizsgálata, önkormányzati eszközökkel történő támogatása.
Világítás korszerűsítési program megvalósításának vizsgálata, megfelelő pályázati, pénzügyi kondíciók esetén megvalósítása, különösen a közvilágítás területén.
Energiahatékonysági programok (lakó, közintézmény, zöld kkv alprogramok) pályázati lehetőségének figyelemmel kísérése, lehetőség esetén azok megvalósítása.
- c) Mezőgazdasági termékek feldolgozásának, csomagolásának elősegítése. A gazdasági társaságok, vállalkozók támogatása a település kiváló mezőgazdasági adottságait kihasználó tevékenységek mind magasabb színvonalú ellátására, az újrafeldolgozás szintjének emelésére.
- d) Ipari park, inkubátorház kialakításának támogatása, az ebben való önkormányzati közreműködés. Ipari park alpinfrastruktúrájának kiépítése. A zöld és barnamezős beruházások valamint a Széchenyi 2020 program vállalkozásfejlesztési programjának támogatása az önkormányzat eszközeivel.
- e) A város tulajdonában álló víziközmű vagyon fejlesztése, rekonstrukciójának megkezdése. A kiváló minőségű vízbázis további hasznosítási lehetőségeinek felkutatása, és rentábilis, új tevékenységek fejlesztéseinek végrehajtása.
- f) A település vagyongazdálkodásának tervszerű kialakítása. A vagyontárgyak közül a gazdaságosan nem fenntartható vagyoni kör (pl. kijelölt lakások, nem lakáscélú egyéb ingatlanok) értékesítésének, egyéb hasznosításának előtérbe helyezése. A feladat felelősségteljes és üzletileg is megtérülő ellátása érdekében kiszervezés gazdasági társasági formába.
- g) Települési közszolgáltatások átvételének, saját szervezeti egységben történő ellátási lehetőségének vizsgálata, megfelelő feltételek esetén azok saját kezelésbe vétele.
- h) A Szántódi üdülő további korszerűsítése, fejlesztése és a Mártélyi üdülővel együtt a működtetésükben a kihasználtság növelése.

2.4 Értékvédelem területén

- a) Tájház fejlesztése.
A Táncsics u. 26. sz. alatt kialakított tájház fejlesztése. A városban működő helytörténeti szakkör, egyesület, illetve elhivatott magánszemélyek bevonásával közmunkaprogram keretében a melléképület felújítása, vizesblokk kialakítása, kerítés létesítése, udvar fejlesztése. A tájház berendezése a Könyvtár helytörténeti gyűjteményére alapozva. A látogathatóvá tétel illetve foglalkoztató, műhelymunka végzés lehetőségének megoldása. Helytörténeti eszközlétár elkészítése.
- b) A Honismereti Egyesület és a Hagyományok Nyomában Egyesület tevékenységi köréhez kapcsolódó belső és szabadtéri foglalkoztató kialakítása a Könyvtár mögötti területen, a Táncsics utcai volt Posta ingatlanán, illetve a volt „KISZ-tábor” hasznosításával.
- c) Reformátuskovácsháza településközpont épületeinek rekonstrukciója, funkcióváltás lehetőségének kiaknázása.
- d) Kegyeleti park rendezése, folyamatos karbantartása, látogathatóvá tétele, és a kriptasor felújításának folytatása.

2.5 Közlekedés-fejlesztéssel kapcsolatban

- a) Külterületi utak korszerűsítése érdekében együttműködés a kistérség önkormányzataival. El kell érni városunk közötti kapcsolatainak jelentős javítását, az ország vérkeringésébe történő becsatlakozás érdekében.
A Makó – Gyula útvonal korszerűsítésével a Gyulai kórház elérhetősége és az M43 autópálya Csanádpalota melletti elérésének biztosítása.
A Battonya – Kunágota – Békéscsaba útszakasz felújításával, illetve az ehhez való becsatlakozással a megyei közigazgatási központba való eljutás minőségi javítása.
- b) Belterületi utak felújításának, korszerűsítésének folytatása, útépités.
A Kossuth utca felújításához hasonlóan folytatni kell a burkolt útjaink korszerűsítését, törekedve a magasabb műszaki színvonalú pályázatra, kivitelezésre. Több burkolt utunk állapota a használhatóság határán van. Középtávú terv szükséges az utak felújítási sorrendjének megállapítására, ebben figyelembe véve a Széchenyi 2020 program és a megyei TOP pályázatok közlekedésfejlesztési támogatásának lehetőségeit, feltételeit.
A burkolatlan, földes utcákban a szilárd burkolatú úttest kiépítése elsődleges fontosságú. Pályázati feltételek rendelkezésre állása szükséges megvalósításukhoz.
- c) Kerékpárút hálózat
Az Árpád utcai kerékpárút újjáépítése közlekedésbiztonsági szempontból és a lakossági igények okán is prioritást élvez. Pályázati eszközök hiányban a közmunkaprogram keretében, saját kivitelezésben kell felújítani a meglévő kerékpárút nyomvonalát. A kerékpárút hálózat bővítésével lehetővé kell tenni Reformátuskovácsháza biztonságos kerékpáros megközelíthetőségét is.

A települések közötti kerékpárút hálózat kiépítése Végegyházára, turisztikai célok elérése érdekében 67. majorba, illetve a horgásztóhoz.

- d) A külterületi földutak helyzete.
A jelenleg önkormányzati tulajdonú külterületi földutak rendezéséhez használható autógréder felújításával meg kell kezdeni, majd folyamatosan biztosítani kell a dűlőutak megfelelő állapotát. E tevékenységbe be kell vonni a termőföldek tulajdonosait, akik döntő mértékben használják ezen utakat. További városüzemeltetési eszközfejlesztéssel biztosítani kell a saját erős útkarbantartást.
- e) Árpád – Alkotmány utcai csomópont korszerűsítése
Pályázati lehetőség rendelkezésre állása esetén a legbiztonságosabb megoldást körforgalom építése jelentheti. A megvalósítás érdekében szorosan együtt kell működni az országos közút kezelőjével.
- f) Reformátuskovácsházán a központi buszváró helyett nagyobb befogadóképességű, korszerű váró építése.
- g) Megfelelő tapasztalatok birtokában a vasútállomás épületek üzemeltetési szerződését meghosszabbítva továbbra is biztosítani kell a lakosság kulturált várakozási feltételeit.
- h) A Tárház kiszolgálását ellátó lakóutak tehermentesítése céljából meg kell vizsgálni egy közvetlen megközelítést biztosító elkerülő út megépítésének lehetőségét. Egyúttal kezdeményezni kell a vasúti súlykorlátozás feloldását, ezzel biztosítva a termény kiszállítás vasútra terelését, a közúti igénybevétel csökkentését.
- i) Kistérségi vagy városi szinten az útüzemeltetői feladatok saját szervezetben történő ellátása.

2.6 Közműellátás, illetve egyéb infrastruktúra fejlesztése területén

- a) A szinte teljesen kiépült szennyvízhálózat bővítése a II. ütemben elmaradt utcákban (pl. Vásárhelyi út). Fontos szempont a lakossági rákötések számának növelése, illetve az önkormányzati ingatlanok teljes körű rákötése.
- b) A belterületi csapadékvíz hálózat rendbe tétele, a szikkasztóárkok szabványos kialakítása. A külterületi csatornák kezelőinél el kell érni a medrek tisztítását és folyamatos karbantartását, ezzel a megemelkedett talajvízszint csökkentését.
- c) A belvárosi légvezeték rendszer földkábelre történő átépítésének folyamatos megvalósítását, a közművek esetleges beruházásaihoz, illetve a városközpont rehabilitációjához kapcsolódva.
- d) Az Alkotmány utcai köztemető meliorációjának kidolgozása, pályázat keretében ennek megvalósítása, ezzel a temetőben tapasztalható magas talajvízszint tartós és állandó lecsökkentése.

- e) A Reformátuskovácsházi köztemetőben parkosítás, urnafal építés, ünnepi megemlékezésekhez térburkolat létesítés.
- f) Reformátuskovácsházán a postai szolgáltatások újraindítása, vagy legalább egy bankautomata kihelyezése.
- g) Egységes térinformatikai rendszer önkormányzati szintű felfektetése, ebbe integrálva a különböző szakági nyilvántartásokat (pl. közműnyilvántartás, temetőkataszter, zöldkataszter, stb.)

2.7 Turisztika fejlesztése területén

- a) Egészségturizmus feltételeinek megteremtése.
A rendelkezésre álló kiváló minőségű gyógyvízre épülve orvosi szolgáltatások telepítése a fürdő- kemping komplexumhoz. Középtávon a gyógyfürdő megnevezés megszerzése, az ehhez szükséges fejlesztések megvalósítása a Széchenyi 2020 program pályázati lehetőségeinek kihasználásával.
A balneológiai tevékenységek bevezetéséhez szükséges orvosi-gyógyfürdői együttműködés feltételeinek megteremtése.
- b) Fürdő és kempingfejlesztés
Megyei TOP pályázatra való felkészülés. Elsősorban a biztonságos termálvíz kitermeléshez szükséges fejlesztések megvalósítása.
Gyógyfürdő fejlesztés keretében a gyógymedence és környezetének teljes korszerűsítése megfelelően telepített öltöző és vizesblokk kialakítása.
A megújult nagymedencére szervezve az úszásoktatás bevezetése.
Gyermekmedence hőcserélőre kötése, fűthetővé tétele, ezzel is bővítve a fürdő szolgáltatásait
Középtávon ki kell dolgozni a teljes szezonos működtetés lehetőségét és annak feltételeit, vizsgálva az üzemeltetés pénzügyi kondícióit.
A kempingezési feltételeinek további javítása a vendégek igényeinek feltárásával, a felmerülő igények biztosításával.
Gyermektáboroztatási lehetőség kialakítása a kemping területén, a fürdő szolgáltatásaira, illetve a volt „KISZ tábor” adottságaira is építve.
A fürdő és kemping adottságainak kihasználásával a nyári szervezett programok (Pünkösöd, Fürdőfesztivál) fenntartása és bővítése.
A szolgáltatások és lehetőségek ismertségének jelentős javítása a marketing tevékenység fejlesztésével.
Tanmedence építése a fürdőben, törekedve a meglévő funkciókkal történő összehangolásra.
Hosszú távú, és teljes körű fürdő és kempingfejlesztési program elkészítése.
- c) Turisztikai vonzerők fejlesztése
A falusi turizmus, termálturizmus, ökoturizmus, diákturizmus feltételeinek és marketingtevékenységének javítása. A térségi gyalogtúra útvonal turisztikai lehetőségeinek kihasználása. Vállalkozók bevonása egyéb turisztikai lehetőségek biztosítása érdekében (pl. lovas turizmus, gasztronómiai látványosság, szálláshely biztosítás, tenisz, stb.).

- d) Hagyományörző civil szervezetekkel való együttműködés szélesítése, bevonásuk a város turisztikai fejlesztési terveibe.
- e) A városi rendezvények, az egyházi turizmus (templomok, búcsúvásár stb.) turisztikai vonzerejének növelése.
- f) Településmarketing tevékenység jelentős fejlesztése az előzőekben említett turisztikai lehetőségekre építve. Ennek keretében önálló városi televízió illetve rádiócsatorna indítása

3. Környezet- és tájvédelem területén

3.1 Tájfejlesztés, tájrendezés területén

- a) Parkerdő II. ütemének megvalósítása pályázati lehetőség rendelkezésre állása esetén.
- b) Ökofolyosó kialakítása a Száraz-ér minél hosszabb szakaszán (térégi szinten), ezzel összefüggésben őshonos növények és állatok betagozása az ökorendszerbe.
- c) Illegális szemétkerakatok megszüntetése, ehhez kapcsolódva a hulladék-begyűjtési tevékenység fejlesztése érdekében a szelektív hulladékgyűjtés és a zöldhulladék gyűjtés, hasznosítás bevezetése.
- d) Túraútvonal és kihelyezett eszközök folyamatos karbantartása, rendezése.
- e) Mezőgazdasági termeléssel nem hasznosítható önkormányzati földterületek rendezése, parkosítása, erdősítése.

3.2 Zöldterület-fejlesztéssel kapcsolatban

- a) Városközponti park kialakítása, fejlesztése (Csanád Vezér Általános Iskola, Templomkert, Hősök tere park, Áruház környezete) Itt a városközpont rehabilitációs pályázat is figyelembe veendő, és a térburkolatok, közművek, épülethomlokzatok felújítását is tervezni kell. Pályázati forrás hiányában a központi térburkolatok korszerűsítésének megkezdése saját gyártású térkövek beépítésével.
- b) Felhagyott játszóterek parkosítása, a veszélyes játszóeszközök eltávolítása, szabványos központi játszótér kialakítása.
- c) Városi erdők szakmai szintű működtetése, erdőgazdálkodás koordinálása a magántulajdonosok bevonásával is.

4. Informatika, e-közigazgatás területén

- a) E-közigazgatás megvalósítása. A városi weblapra ki kell dolgozni az összes letölthető nyomtatványunkat az Általános Nyomtatványtervező programmal,

melynek köszönhetően a lakosság bármilyen nyomtatványt beküldhet a saját ügyfélfelkapuján keresztül az önkormányzathoz.

- b) Szerverparkunk felújítása és biztonságossá tétele. Különálló elektromos betáplálás kialakítása.
- c) Az elavult kliens számítógépek lecserélése.
- d) Biztonságos internetvonal kiépítése, akár tartalékvonal igénybevételével is.
- e) Együttműködés a településen működő informatikai szolgáltatókkal a lakosság mind szélesebb körű tájékoztatása érdekében.

5. Köznevelés, közművelődés, sport

5.1 Nevelési-oktatási infrastruktúra fejlesztése területén

- a) Tanuszoda építése, tervezetten 2 medencés kialakítással.
- b) Új, szabványos tornacsarnok építése, salakpálya és burkolt pálya felújítása.
- c) Iskolai szaktantermek felújítása, korszerűsítése, felszerelése (nyelvi labor modernizálása, tankönyha modernizálása, rajz tanterem, kémia tanterem).
- d) Informatikai fejlesztések (Interaktív táblák az ezzel még nem rendelkező termekbe, tanári lappal, Informatikai eszközök - nyomtatók, fénymásolók, Tanulói laptopok - nyelvi labor)
- e) Iskola elektromos hálózatának korszerűsítése és tetőszigetelése.
- f) Tehetséggondozó intézményként a versenyek és egyéb programot szervezéséhez egy 19 fős iskolabusz beszerzése.
- g) Óvoda udvari burkolatainak kialakítása saját gyártású térkövekkel, fűtéskorszerűsítések folytatása.
- h) Napközi konyha lapostető javítása.
- i) Régi gyakorlókert funkció újjáélesztése meglévő földterületek kihasználásával.

5.2 Közművelődési infrastruktúra fejlesztés területén

Intézményeink tevékenysége is támassza alá a kistérségben betöltött központi szerepüket.

Művelődési Központ:

- a) Nagyterem belső felújítása (festése, függönyök cseréje)
- b) Színpad teljes körű felújítása (színpadi függöny cseréje, fény és hangtechnika korszerűsítése, padlóburkolat csere,)
- c) Ifjúsági közösségi tér kialakítása, működtetése (ifjúsági klubterem kialakítása, eszközök, bútorzat beszerzése, működtetés)
- d) Riasztó rendszer bővítése, felújítása
- e) Berendezési tárgyak cseréje, korszerűsítés (asztalok, székek beszerzése)
- f) Hátsó épületrész fűtés korszerűsítése, klubterem felújítása (padlóburkolat csere, festése, berendezési tárgyak cseréje)
- g) Művelődési Központ valamennyi vizesblokkjának teljes felújítása

- h) Művelődési Központ külső vakolat hőszigeteléssel
- i) A település kulturális értékeinek megőrzése, megismertetése, gondozása, fejlesztése.
- j) A helyi öntevékeny csoportok, civilszervezetek támogatása.
- k) A kistérségi szerepkör erősítése a kultúra területén.
- l) Dél-Békési Közkincskerekasztal működésének támogatása.

Könyvtár:

- a) Könyvtár épületbővítése előadóteremmel, raktárhelyiséggel
- b) Könyvtár épület szigetelése, festése

5.3 Szabadidősport, rekreáció infrastruktúra fejlesztés területén

- a) Sári Ferenc Sportcentrum épületének teljes rekonstrukciója, pályáinak karbantartása, futópálya felújítása
- b) Betonozott pályák felújítása
- c) Hosszabb távon: Sportcsarnoképítés

5.4 Meglévő intézménystruktúra átalakításával, kihasználtság javításával kapcsolatban

Közművelődési Intézmény részvétele a felnőtt képzésben

Megjegyzés:

A Kalocsa Róza Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság az 1960-ban épült Művelődési Központ épületében végzi közművelődési feladatait az Mezőkovácsháza Város Önkormányzatával kötött „Közművelődési Megállapodás” alapján. Az épület jelentős részén szükség van további infrastrukturális fejlesztésekre. A fejlesztési tervek megvalósulása a pályázati lehetőségektől függ.

5.5. Gyermekjóléti ellátás területén

2011. decemberében kezdte meg működését az újonnan felépített 40 férőhelyes bölcsőde. A gyermekjóléti alapellátás keretében működő intézmény a 3 éves kor alatti gyermekek napközbeni ellátását biztosítja a városban és igény szerint a környező településről érkezőknek is. A fejlesztés egyidejűleg nagymértékben elősegítette a munkahelyteremtést, hisz a megvalósuló beruházással 10 fő foglalkoztatására nyílt lehetőség. A férőhelyek kihasználtsága folyamatosan emelkedik, továbbra is törekedni kell azok maximalizálására.

6. Szociális ellátás területén

Pályázati program keretében megvalósult szerint 2011. évben átadásra került a szociális alapszolgáltatások nyújtó Integrált Szolgáltató Központ a Fáy u. 30-32. szám alatt. A projekt az építészeti beruházás mellett a térségi szociális szolgáltatások eszközállományának bővítését foglalta magába. A projekt által megvalósult a térségi szintű konzultációs feladatokhoz megfelelő szolgáltatói szintér kiépítése és a felvállalt szükségletalapú alapszolgáltatások minőségi biztosítása.

A Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ integrált intézmény, jövőre vonatkozó elképzelései szakmai egységenként:

6.1. Védőnői Szolgálat

- Védőnői Szolgálatunk az új előírásoknak megfelelően elméleti és gyakorlati képzésben részesültek a méhnyak szűrésre vonatkozóan. Az új protokoll szerint a védőnői feladatok körébe tartozik az ingyenes szűrések elvégzése.
- a lakosság figyelmének felhívása a szűréseken való megjelenésre, azok fontosságára
- az egészséggel, egészséges életmóddal és a szakmai munkával összefüggő napok, rendezvények megszervezése, megtartása (pl.: Anyatejes világ hét)
- fertőző betegségek megelőzését szolgáló oltások lebonyolítása, megszervezése
- babát – mamát érintő foglalkozások, masszázsok, tanfolyamok szervezése, lebonyolítása
- jeles napokhoz igazodva egészséges életmódra nevelő, egészséges életmódot preferáló rendezvények megszervezése (pl.: Apró – népek egészséges majálisa)
- óvodák – iskolák versenyekre való felkészítése, egészségnapok megtartása

6.2. Támogató Szolgálat:

- finanszírozási pályázat ismételt benyújtása
- fejlesztő foglalkozások szervezése és lebonyolítása
- személyi segítők további képzése (gyógytorna)
- szakmai munkát segítő, fejlesztő pályázatok további figyelemmel követése és benyújtása
- társadalmi integrációt segítő, elősegítő programok szervezése

6.3. Idősek Klubja :

- kirándulások, ünnepségek megszervezése
- hozzátartozói és lakossági nyílt napok megszervezése
- valamennyi ellátottra és lakosságra kiterjedő szociális és egészségügyi felmérés és nyomon követés elkészítése

6.4. Családsegítő szolgálat:

- Életvezetési, életminőség javító csoportok kialakítása, fokozott figyelmet fordítva az aktív korúak rendszeres szociális ellátásában részesülőkre.
- Szabadidős programok további megtartása.
- Civil szervezetekkel, egyházakkal, karitatív szervezetekkel való, további fokozott együttműködés.

6.5. Gyermekejöléti Szolgálat:

- Gyermek és ifjúsági klubok tovább gondolása

6.6. A Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ, következő 4 évre vonatkozó elképzelései, fejlesztési javaslatai:

- egységes szakmai protokoll kidolgozása az idős ellátások, szociális alapellátások területén
- a település lakosságát érintő szociális felmérés előkészítésében való aktív közreműködés

- a lakosságot és az ellátási területet érintő egészségügyi és szociális felmérés elkészítése
- Támogató Szolgálat estében a finanszírozási pályázat újbóli benyújtása az ellátás folyamatos biztosítása érdekében
- Védőnői Szolgálat: lakosságot érintő szűrések szervezése, és lebonyolítása
- A meglévő infrastruktúra további fejlesztése, korszerűsítése
- Az étkeztetés és nappali ellátás feladatellátásnál lévő gépjármű cseréje, korszerűsítése
- Eszközbeszerzésre, működésre irányuló pályázatok benyújtása
- Életmódsegítő, egészséges életmódot preferáló, prevenciós programok szervezése ellátotti és lakossági szinten
- Intézményi honlap elkészítése
- A Magyar Élelmiszerbank Egyesület pályázati lehetőségeinek kihasználása
- Minőségi segítő-hálózat szervezése és működtetése, amely segítséget nyújt az igénybevevők egyéni problémáira, életviteli, életfenntartási szükségleteinek kielégítéséhez. A segítséssel a veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése, a mindennapi élettevékenységek szinten tartása, lehetőség szerinti jobbá tétele történik, illetve a fogyatékos személyek számára egyfajta biztonságot nyújt, a korábbi magány, elszigeteltség érzését csökkenti.
- A Mezőkovácsháza, Táncsics 19. szám alatti ingatlan felújításával Demens nappali ellátás kialakítása és az épülethez tartozó területen önkormányzati fenntartású Idősek Otthonának felépítése. Településünk, mint az országosan is jellemző, elöregedő lakosságú. A meglévő szociális alapszolgáltatások nem minden esetben teszik lehetővé a szükségletek és igények kielégítését. Az igénylők körében a két építészeti beruházás a növekvő szükségletek kielégítését szolgálná és tenné komplexé az idős ellátást városunkban.
- Az intézmény működtetésében lévő Napközi Konyha tetőszigetelése, az épület klimatizálása, nyílászáróinak cseréje, kiszolgáló egységek bővítése
- Napközi Konyhához tartozó füves terület gyümölcsfával való betelepítése
- Volt MHSZ épületében Klub-kuckók kialakítása, fejlesztése
- Az intézmény üzemeltetésében lévő Csanád Vezér Általános Iskola tornatermének korszerűsítése, beázás megszüntetése, burkolat csere
- Fáy utcai játszótér korszerűsítése, filagóriák kihelyezése
- Reformátuskovácsházi település részen játszótér kialakítása
- Volt mozi épületében sport és szabadidős központ kialakítása
- Volt KISZ tábor és a strand lehetőségeinek kihasználása kedvezményes gyermektáboroztatás, üdültetés (pl.: alkotó táborok, bűnmegelőző táborok a rendőrség közreműködésével, sport vagy zenetáborok stb.).

7. Egészségügyi alapellátás területén

Városunk és a térség demográfiai jellemzői az egészségügyi ellátásokat igénybe vevőket és a szolgáltatásokat nyújtó orvosokat, szakorvosokat, szakdolgozókat is érinti. A jelenlegi kapacitások stabilizálása és fenntartása, a megfelelő szakmai ellátás biztosítása fontos az alapellátások és szakellátások tekintetében is. Ehhez szükséges a személyi és tárgyi feltételek hosszú távú biztosítása és az ellátók együttműködésének erősítése.

Járóbeteg szakellátó központ felújítása során a fizioterápia nem került integrálásra a központi épületbe. A kezeléseknak jelenleg helyet biztosító épület az építészeti minimumfeltételeknek nem felel meg, ennek megoldása szükségessé válik.

Évtizedek óta bizonyítottan kimutatott, városukban elérhető gyógyvíz jótékony hatásának kihasználásának újbóli átgondolása a fizioterápia által biztosítható vizes kezelések tekintetében szükséges. A fürdő területére kitelepített jelenlegi ellátások mellett biztosítható vizes kezelésekkal komplex szolgáltatás válna elérhetővé, mely a turizmus fellendülését is szolgálhatja. A támogatott és térítési díj mellett igénybe vehető kezelésekkal városunk, térség és határ menti vendégek igényeit lehetne kielégíteni.

Háziorvosi alapellátás keretében szükséges a Táncsics utcai háziorvosi rendelő bővítése, szabványos rendelő kialakítása. Az épület teljes felújítása, korszerűsítése és akadálymentesítése, előírásoknak megfelelő kialakítása. Rendelői eszközök beszerzése.

A fogászati alapellátásban a meglévő 2db - fogászati alapellátásban működő - fogorvosi rendelő teljes fogászati eszközpark beszerzése, korszerű fogászatok kialakítása tervezendő.

8. Adózás

Az elkövetkezendő évek során az adóbevételek szinten tartása mellett az egyes adónemeknél az alábbi célkitűzéseket tesszük az adózók nagyobb mértékű leterhelése nélkül.

8.1. Építményadó:

A 2007. évben megvalósult szennyvízberuházáshoz kapcsolódó ingatlanok 2009. november 30-ig történő szennyvízvezetékre csatlakozása esetén az ingatlantulajdonosokat építményadó mentesség illette meg a rákötéstől számított 10 éven keresztül. A mentesség összege lakásonként maximum 5.000,-Ft, mely az összes bevétel 19,0 %-a.

Továbbra is fennmarad a 70 éven felüliek szociális rászorultság miatti mentessége, amely a lakosság előregedése miatt az összes bevétel 0,1 %-a.

Indokolt az építményadó mértékének emelése, amely 2007. január 1. óta jelenleg is lakások és garázsok esetében 60,- Ft/m², minden más esetben 180,- Ft/m².

Az önkormányzat építményekhez kapcsolódó megnövekedett költségei is indokolhatják az adó mértékének növelését, amennyiben arra más módon fedezet nem biztosított.

Ugyanakkor gazdaságélénkítési céllal javaslatot teszek az adókedvezmények kiterjesztésére, amennyiben az hosszútávon foglalkoztatás bővítéssel, munkahelyteremtéssel jár.

8.2. Helyi iparűzési adó:

A jelenleg érvényben lévő 2 %-os törvényi maximum adómérték mellett Önkormányzatunknál 1,8 % az adó mértéke. Az adó mértékének emelése nem javasolt, ugyanakkor a mentességek kivezetésre kerülnek. Ez mintegy 4 mFt összegben emeli éves szinten az önkormányzat bevételeit.

8.3. Gépjárműadó:

Jelentős adóbevétel növekedés nem várható, mivel törvényi előírások szerint kell az adóztatást végrehajtani.

Az önkormányzatnak nincs kedvezményadásra jogosultsága. Csak a törvényben meghatározott mentesség adható.

8.4. Általános fejlesztési célok:

A tervezett adóbevételek megszerzése érdekében a hivatalnak hatékonyabbá kell tenni a helyi adó hátralék behajtást. Az évenkénti adóhátralékok csökkenése az előző évi összes hátralék 5 % a.

8.5. Települési adó

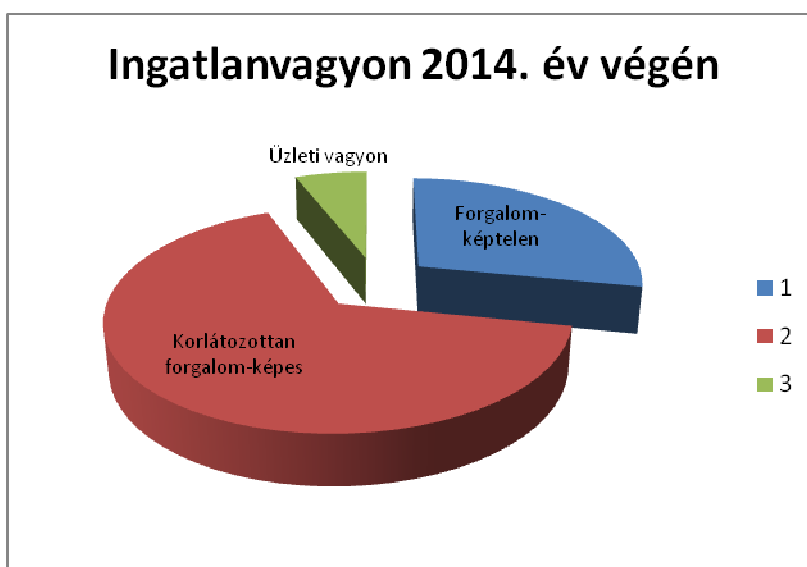
A lakosság számára is kiemelt jelentőséggel bíró kezdeményezések finanszírozására lehetőség van települési adó bevezetésére. Amennyiben az ilyen tevékenységek fejlesztések fedezetére nem áll rendelkezésre elegendő forrás, az indokoltá teheti a települési adó bevezetését.

9. Vagyon, vagyongazdálkodás

Mezőkovácsháza Város Önkormányzata 2014. december 31-én az alább feltüntetett ingatlanvagyonnal rendelkezik.

Ingatlanvagyon 2014. december 31.

	<i>Ft</i>
Forgalomképtelen vagyonok	1 822 041 980
Korlátozottan forgalomképes vagyonok	4 267 688 024
Forgalomképes vagyonok	389 058 897
Ingatlanvagyon összesen	6 478 788 901

Az önkormányzati vagyon törzsvagyonból és forgalomképes üzleti vagyonból áll. A törzsvagyon forgalomképtelen, vagy korlátozottan forgalomképes vagyon. A törzsvagyon közvetlenül szolgálja az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak ellátását.

Az önkormányzat ingatlanvagyonának nyomon követése, a vagyonban bekövetkezett változások aktualizálása az Ingatlanvagyon-kataszteri programban lévő adatok, valamint az Önkormányzat vagyonrendeletének mellékleteiben szereplő adatok módosításával történik.

Az Önkormányzat ingatlanvagyonával történő gazdálkodásra hosszú,- és rövidtávú vagyongazdálkodási tervet készített. A vagyongazdálkodási tervekben is rögzítésre került az, hogy az Önkormányzatnak arra kell törekednie, hogy a meglévő vagyonával optimálisan gazdálkodjon. A kötelező és önként vállalt feladatainak ellátását a rendelkezésére álló vagyonnal a lehető legmagasabb szinten oldja meg. A rendelkezésre álló vagyonnal felelősen, költségtakarékosan, rendeltetésszerűen, és átlátható módon gazdálkodjon. Vállalkozási tevékenység végzése tekintetében elsődleges szempont, melyet nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a vállalkozási tevékenység végzése nem veszélyeztetheti az Önkormányzat kötelező feladatainak ellátását.

A törzsvagyon üzemeltetése során a vagyon rendeltetészerű használatát, a vagyon állagának megőrzését, a szükséges és indokolt fejlesztéseket biztosítani szükséges. A vagyon gyarapítása (új vagyontárgy beszerzésével, vagy a meglévőn végrehajtott beruházással, fejlesztéssel) terén törekedni kell arra, hogy a vagyongyarapításnak önkormányzati feladatellátáshoz kell kötődnie és a továbbiakban költségmegtakarítást kell, hogy előidézzon.

A forgalomképes, üzleti vagyoni körben feleslegessé váló vagyon hasznosításáról, - akár értékesítés útján is - gondoskodni kell.

10. Befektetéstámogatási politika célkitűzései

Az Önkormányzat Képviselőtestülete a befektetés támogatási politikai célkitűzéseit a következők szerint határozza meg:

- A Képviselőtestület törekszik arra, hogy a befektetők számára a település kedvező feltételeket biztosítson.
- A Képviselőtestület helyi döntéseivel támogatja azokat a befektetőket, amelyek hozzájárulnak a település fejlődéséhez, illetve jelentős számú munkahelyet teremtenek.
- Az Önkormányzat az ipari területtel, az infrastrukturális beruházásokkal szintén támogatja a befektetni szándékozókat.

11. Településüzemeltetési politika célkitűzései

A település településüzemeltetési politikájának célkitűzései a következők:

- Az Önkormányzat a közszolgáltatások biztosítása és színvonalának emelése vonatkozásában meghatározottakat a lehető legmegfelelőbb szolgáltatóval végezze, figyelembe véve
 - a gazdaságosság,
 - a hatékonyság,
 - az eredményesség követelményeit, és
 - a lakosság és a szolgáltatást igénybe vevők érdekeit.

- A fenti követelmények, és érdekek teljesülését folyamatosan figyelemmel kell kísérni. A település számára nem megfelelő eredménnyel járó közfeladatok esetében rendszeresen vizsgálni kell azt, hogy a közszolgáltatás biztosítása más szolgáltatóval, illetve más módon nem lehetséges-e.
- Középtávon a települési közszolgáltatások átvételének, saját szervezeti egységben történő ellátási lehetőségének vizsgálata, megfelelő feltételek esetén azok saját kezelésbe vétele.
- A településüzemeltetés során kiemelt feladat, hogy olyan térítési díj, illetve az ellenszolgáltatásért biztosított közszolgáltatásokért olyan ellenérték kerüljön megállapításra, amely igazodik a felmerült költségekhez.
- A településüzemeltetés során párbeszédet kell kezdeményezni a civil szervezetekkel, az intézményekkel, annak egyeztetésére, hogy mely tevékenységek azok, melyekbe be tudnak kapcsolódni.
- A településüzemeltetésben mind nagyobb teret nyerjen a közmunkaprogramok értékteremtő tevékenysége. Megfelelő programok kidolgozásával és működtetésével biztosítani kell a létrehozandó beruházások hasznosságát és tevékenységek önfenntartását, illetve bevétel termelését.

12. Fejlesztések ütemezése

2015.

- Fürdő termálkút felújítása, termálvezeték és fogadó műtárgyak cseréje.
- Kerékpárút felújítás I. ütemének megvalósítása közmunkaprogram keretében.
- Napelemek telepítése önkormányzati intézményeken (Rendelőintézet, ISZK, Bölcsőde, 1. sz. Óvoda, Napközi Konyha).
- Kombinált energetikai fejlesztés önkormányzati intézményeken (Polgármesteri Hivatal, Járási Hivatal).
- Közvilágítás korszerűsítés előkészítése.
- Napközi Konyha tetőszigetelésének felújítása.
- Településmarketing Stratégia kidolgozása.
- Valamennyi önkormányzati ingatlan szennyvízhálózatra történő rákötése.
- Belterületi szikkasztóárkok rendezésének megkezdése.
- Tájház funkciófejlesztése, mezőgazdasági telephely és tevékenység fejlesztése közmunkaprogram keretében.
- Illegális személtlerakók feltérképezése és felszámolásuk megkezdése közmunkaprogram keretében.
- Zöldhulladék gyűjtési és hasznosítási rendszer (komposztáló) kialakítása.
- Buszváró építése Reformátuskovácsháza központjában.

2016.

- Fürdő termálmedence öltöző és vizesblokk építése, téli használat feltételeinek kialakítása.
- Kerékpárút felújítás II. ütemének megvalósítása közmunkaprogram keretében.
- Napelem parkok telepítésének folytatása intézményi épületeken (Alkotmány u. 62, Hősök tere 6, Hősök tere 1.).
- Kombinált energetikai fejlesztések folytatása intézményi épületeken (Művelődési Központ és Könyvtár).

- Közvilágítás fejlesztés megvalósítása.
- Piac tér kialakítása, vásárcsarnok építése, piaci környezet rekonstrukciója.
- KEHOP pályázati lehetőség esetén geotermikus energia városi, illetve térségi hasznosításának lehetőségét bemutató tanulmány elkészítése.
- Táncsics u. házi orvosi rendelő bővítése, korszerűsítése, akadálymentesítése.
- Fogászati rendelő eszközfejlesztése.
- Alkotmány utcai köztemető melioráció tervezése, pályázat benyújtása.
- Saját kezelésben lévő közszolgáltatások, településüzemeltetés tevékenységi körének, működési színvonalának fejlesztése.
- Deák utca, Petőfi utca útburkolat korszerűsítés.
- Földes utcák burkolat(alap) építés I. üteme.
- Kerékpárút építéssel Reformátuskovács háza elérhetőségének biztosítására.
- Elkülönült hulladékgyűjtés (szelektív gyűjtés) kialakítása.
- Fürdőben gyermekmedence hőcserélőre kötése, fűthető kialakítása.
- Gyakorlókert kialakítása meglévő földterületen, a tevékenység újjáélesztése.
- Központi szabványos játszótér kialakítása.
- Illegális szeméttlerakatok megszüntetése.
- Közlekedésfejlesztési koncepció felülvizsgálata

2017.

- Településfejlesztési koncepció megalkotása, új rendezési terv előkészítése.
- Az egészségturizmus fejlesztéséhez szükséges orvosi szolgáltatások fürdőre telepítése, a gyógymedence teljes korszerűsítése, esetleg újabb gyógymedence építése.
- A fürdő teljes szezonos működésének kidolgozása.
- Kemping felszereltségének működési feltételeinek javítása.
- Földes utcák burkolat(alap) építés II. üteme.
- Városközpont rehabilitációs pályázat.
- Napelem parkok telepítésének folytatása intézményi épületeken (4. sz. Óvoda + még egy óvoda épület).
- Kombinált energetikai fejlesztések folytatása intézményi épületeken (Általános Iskola, Napközi Konyha).
- Informatikai fejlesztések a közterületi wifi-hotspotok kialakításával és a Polgármesteri Hivatal teljes informatikai rendszerében, térinformatikai rendszer kialakítása.
- Kegyeleti park rendezése, látogathatóvá tétele.
- Tárház kiszolgálását, lakó utak tehermentesítését biztosító alternatív útvonal kiépítése.
- Szociális alapszolgáltatás keretében demens személyek nappali ellátásának biztosítása.
- Iskolai szabványos tornacsarnok építése.
- Pelletáló üzem létesítése.

2018.

- Városrendezési tervek egyeztetése, elfogadása.
- Tanuszoda megépítése.
- Kulturális, szabadidős tevékenységek közösségi terének kialakítása az Ifjúsági Tábor és a Kertészet igénybe vételével. Gyermektáborozás feltételeinek kialakítása.
- Földes utcák burkolat(alap) építés III. üteme.
- Szennyvízhálózat teljes kiépítettségének előkészítése, tervezés, pályázat.
- Köztemetők ravatalozóinak felújítása, kegyeleti infrastruktúra fejlesztése.
- Intézményi épületek energetikai felújítása (Hősök tere 1, Hősök tere 6.)
- Sporttevékenységre alkalmas futópályák, salakpályák és betonos pályák felújítása városi szinten. Sportpálya épület, lelátó, kerítés, pályák felújítása, akadálymentes kialakítása, eszközbeszerzés.
- Művelődési Ház teljes korszerűsítése.
- Könyvtár épületének bővítése, korszerűsítése.
- Szociális alapszolgáltatás keretében rászoruló bentlakásos ellátásának biztosítása
- Parkerdő fejlesztés II. ütemének megvalósítása.
- Ökofolyosó kialakítása a Száraz-ér térségi szakaszán.
- Városközponti közterület és zöldterület-fejlesztés végrehajtása, pályázat esetén teljes városközpont rehabilitáció.

2019.

- Árpád – Alkotmány utcai csomópont korszerűsítése, körforgalom kialakítása.
- Kerékpárút fejlesztés külterületen (Végegyháza, Horgásztó, 67. major).
- Szennyvízhálózat teljes kiépítettségének elérése az agglomerációban, Végegyházával együtt.

2015 – 2019. között folyamatosan

- Közmunkaprogramok értékteremtő tevékenységeinek, fejlesztéseinek programjainak meghatározása.
- Kistérségi kulturális programok szervezése (Dél-Békés értékei, fesztiválok, táborok szervezése)
- Alternatív, megújuló energiaforrások hasznosításával és zöldgazdaság-fejlesztéssel kapcsolatos tanulmányok, programok, pályázatok elkészítése.
- Önkormányzati intézmények épületeinek karbantartása, akadálymentesítés és energia-hatékony felújítások folytatása, éves költségvetésekben intézményi korszerűsítések szerepeltetése.
- Gazdaságfejlesztés keretében meghatározott feladatok végrehajtása.
- A turizmusfejlesztés keretében meghatározott folyamatosan ellátandó feladatok elvégzése, a marketingtevékenység minden területen történő fejlesztése, turisztikai vonzerők folyamatos erősítése.
- Együttműködés az országos közutak korszerűsítésének elérésében.
- Burkolt utak építése a pályázati lehetőségek, illetve lakossági összefogás függvényében.

- Külterületi földutak karbantartására együttműködés kialakítása.
- Önkormányzati intézmények feladat ellátási körében felmerülő tevékenységek saját hatáskörben történő ütemezése, a feladat ellátásban a térségi szemlélet, és a magas színvonalú, lakosságbarát munkavégzés előtérbe helyezése.

V. ÖSSZEGZÉS

A településfejlesztésünk meghatározó célja a település népességmegtartó képességének növelése és ezzel együtt a városban keletkező jövedelmek megtartása, bővítése. Ennek egyik eszköze a helyi gazdaság fejlesztése, a működésre és a fejlesztésre fordítható források helyes arányának megteremtése. Az infrastruktúra fejlesztés alapvető szempontja, hogy legyen tere a gazdaság, a kereskedelem, a szolgáltatások fejlődésének.

Miután az országos tendenciák is azt mutatják, hogy a lakosság szám évről-évre csaknem annyival csökken, mint Mezőkovácsháza lakos számának ötszöröse, ezért reálisan azt a célt lehet kitűzni, hogy a **népességszám csökkenését mérsékeljük**.

A cél, hogy ezt a dinamikát csökkentsük. Ezt kell, hogy szolgálja valamennyi fejlesztés a településen.

Ha az elképzelések megvalósulnak, van reális esélye a népességszám csökkenésének mérséklésére. Ennek megfelelően Mezőkovácsháza állandó népességét 2019-re 6100-ra, becsüljük, ezt követően pedig reményeink szerint mintegy **6000 fős településsel** kell számolnunk.

E viszonylag kedvező – sajnálatosan folyamatosan csökkenő – népességszám mellett is meghatározónak kell tekinteni azt, hogy a gyermekkorúak aránya a népességben belül biztosan nem növekszik, ugyanakkor viszont a 60 év feletti korosztály aránya – gyorsuló ütemben – növekedni fog.

Két irányból célszerű megközelíteni **népességmegtartó képesség erősítését**: egyrészt *a környezet minőségének javításával* / természeti és technikai értelemben egyaránt /, másrészt *új munkahelyek teremtésével*.

A munkahelyteremtés kulcskérdés. E tekintetben egyrészt ki kell használni azt, hogy a település kistérségi központ, másrészt az Önkormányzat számára rendelkezésre állnak olyan területek, ahol ipartelepítés valósulhat meg.

Mindemellett fontos feladat az “emberi tőkébe” való beruházás. Az oktatás, kultúra feltételeinek (személyi-tárgyi) egyre növekvő színvonala biztosít humán tőkét a fenti célok hosszú távú megvalósításához. A város önkormányzati intézményeiben egyéb gazdasági és civil szervezeteiben dolgozók szürke állománya az elsőrendű gazdaságfejlesztő elem.

Mezőkovácsháza, 2015. március 26.

Varga Gusztáv
polgármester

**Mezőkovácsháza Város 2014-2019 közötti Gazdasági Programjának melléklete
Önkormányzat fejlesztési tervei a 2014-2020 uniós tervezési időszakra**

s. sz.	Projekt megnevezése	Projekt tartalma	Becsült támogatási igény mFt
1.	Közlekedési infrastruktúra fejlesztése, közösségi közúti közlekedés kerülőútjainak biztosítása a belterületi utak fejlesztésével	Földes utcákban burkolat építése (Kinizsi u.; Móra u. egy része; Rákóczi u.; Csillag u.; Rózsa u.; Bem u.; Kossuth u. egy része;). Meglévő leromlott útburkolatok korszerűsítése	1.000
2.	Kerékpárút felújítása	Meglévő kerékpárút teljes felújítása, biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek biztosítása	100
3.	Önkormányzati intézmények energiatudatos felújítása	Könyvtár, Művelődési Ház, Polgármesteri Hivatal (KEOP bírálóat alatt), Általános Iskola komplex hőszigetelése, napelem telepítés, Járási Hivatal Itt fűtéskorszerűsítés is (KEOP bírálóat alatt).	500
4.	Napközi Konyha energiatudatos felújítása	A Napközi Konyha épületén nyílászáró csere, hőszigetelés, eszközbeszerzés, belső felújítás. A jelenlegi lapostető felújításra kerül és napelem telepítés történik.	100
5.	Megújuló energia hasznosítás önkormányzati épületekben napelemek telepítésével (épületenként 60 M Ft, fontossági sorrend megállapítható) A pirossal jelöltek támogatást nyertek, 2015-ben megvalósul!	Polgármesteri Hivatal, Általános Iskola, Művelődési Ház, Könyvtár, Napközi Konyha, Alkotmány u 62. épület, Hősök tere 6. sz. épület, Hősök tere 1. sz. épület, Integrált Szolgáltató Központ, 1. sz. óvoda (+ még 2 óvoda épület) Bölcsőde, Rendelőintézet, Napközi Konyha, Járási Hivatal. (16 db épület)	300
6.	Hősök tere 6. sz. alatti épület teljes felújítása, korszerűsítése	Az épület külső – belső felújítása, irodák korszerű kialakítása, hőszigetelés, nyílászáró csere, fűtéskorszerűsítés	60
7.	Hősök tere 1. sz. alatti épület teljes felújítása, korszerűsítése	Az épület külső – belső felújítása, irodák korszerű kialakítása, hőszigetelés, nyílászáró csere, fűtéskorszerűsítés	60

s. sz.	Projekt megnevezése	Projekt tartalma	Becsült támogatási igény mFt
8.	Kistérségi kulturális programok szervezése	A Művelődési Házra építve 2-3 éves komplex kistérségi kulturális programok kialakítása, szervezése, Dél-Békés érdekességeinek, nevezetességeinek bemutatása, fesztiválok, táborok stb. szervezése	200
9.	Zöld energia hasznosítása – Pelletáló üzem létesítése	Új üzemcsarnok építése, pelletáló berendezés beszerzése, foglalkoztatottság növelése, települési zöld-hulladék hasznosítása	100
10.	Borostyán Strandfürdő egészségügyi fejlesztése	A fürdő infrastrukturális fejlesztése a korábban megvalósult járóbeteg szakellátó intézményre építve egészségügyi turizmus kialakítása. Ennek érdekében a fürdő kihasználtságának bővítése, egész éves használata, gyógymedence korszerűsítése, medencék fedetté tétele, gyógykezelésekre alkalmas tér kialakítása, szociális blokkok korszerűsítése, szállító kisbusz vásárlása. Bevételek növekedése, új munkaerők igénybevétele, turizmus növekedése, városkép megjelenés javítása.	900
11.	Vidéki örökség megőrzése, tájház kialakítása	A Táncsics u. 26. sz. alatti ingatlan melléképületei, udvari területe hagyományörző felújítása, látogathatóvá tétele, hagyományos eszközök és tevékenységek biztosítása	5
12.	Egészségügyi alapellátás fejlesztése – Táncsics utcai háziorvosi rendelő infrastrukturális fejlesztése	Táncsics utcai háziorvosi rendelő bővítése, felújítása és akadálymentesítése, előírásoknak megfelelő kialakítása, eszközbeszerzés	50
13.	Egészségügyi alapellátás fejlesztése – Fogorvosi rendelő fogászati eszközfejlesztése	Teljes fogászati eszközpark beszerzése mindkét fogászati rendelőben.	30
14.	Egészséges életmód és sportolás feltételeinek biztosítása	Sportpálya rehabilitációja. Lelátó, kerítés, futópálya, füves pályák, aszfalt pálya, térburkolatok felújítása, akadálymentes kialakítás, eszközbeszerzés.	150
15.	Településközpont rehabilitációja	Mezőkovácsháza Városközponti területének rehabilitációja. Az épített környezet, a közlekedési infrastruktúra, a zöldterületek a közművek környezettudatos felújítása,	900

s. sz.	Projekt megnevezése	Projekt tartalma	Becsült támogatási igény mFt
		korszerűsítése. Önkormányzati és vállalkozói épületállomány korszerűsítése, rendezvényterület kialakítása, központi játszótér építése, park-rehabilitáció.	
16.	Településüzemeltetési gazdasági társaságok infrastrukturális fejlesztése	Meglévő épületállomány korszerűsítése, felújítása, új épület építése, új szolgáltatások beindítása, az ehhez szükséges eszközbeszerzés,	200
17.	Geotermikus energia hasznosítása, intézmények fűtéskorszerűsítése	Termelőkút és visszasajtoló kút fúrása, geotermikus gerincvezeték kiépítése, önkormányzati intézmények meglévő fűtési hálózatainak hőcserélőn keresztüli rákötése, megyei, járási hivatalok bevonása (az 5. pontban felsorolt épületek + Rendőrség, Földhivatal, Járási Hivatal, Munkaügyi Kirendeltség, Gimnázium, Kollégium)	1.200
18.	Kulturális és szabadidős tevékenységek közösségi terének biztosítása	Fürdő melletti Ifjúsági tábor rehabilitációja, épületek és zöldterületek felújítása, programok, táborok szervezése	100
19.	Kerékpárút hálózat kiépítése	Reformátuskovácsháza kerékpárúton történő elérhetőségének biztosítása, Végegyháza, Horgásztó és 67. major kerékpárút hálózati fejlesztése	750
20.	Lakó utak tehermentesítése	A tárház megközelítéséhez alternatív útvonal kijelölése, burkolt út építése	500
21.	Teljes szennyvíz csatornázottság biztosítása a szennyvíz agglomeráció területén	Vásárhelyi utcában a szennyvízcsatorna kiépítése Végegyháza bevonásával, közös pályázat keretében	100
22.	Alkotmány utcai köztemető meliorációja	A temető területén a talajvízszint csökkentését lehetővé tevő meliorációs beruházás megvalósítása, a folyamatos földbe temetés feltételeinek biztosítása.	200
23.	Korszerű közigazgatás - Önkormányzati térinformatikai rendszer kialakítása, működtetése	A település teljes közigazgatási területének digitális feldolgozása, közműnyilvántartás és rendezési terv feltöltése, adatbázisok kialakítása, számítógépes fejlesztések, adatbázisok nyilvános megjelenítése	100

s. sz.	Projekt megnevezése	Projekt tartalma	Becsült támogatási igény mFt
24.	Kegyeleti infrastruktúra fejlesztése	Köztemetőben a ravatalozók felújítása, korszerűsítése, térburkolatok felújítása, zöldterület rendezés	150
25.	Korszerű közigazgatás – Polgármesteri Hivatal épületének infrastrukturális felújítása, szolgáltatási színvonal növelése, Informatikai fejlesztések	A Polgármesteri Hivatal teljes elektromos és villámvédelmi hálózatának felújítása, számítástechnikai rendszer teljes korszerűsítése, kistérségi konferenciaterem kialakítása	100
26.	Piactér kialakítása és vásárcsarnok építése Mezőkovácsházán	Meglévő tervek alapján vásárcsarnok megépítése, piactér kialakítása, a terület korszerűsítése, rehabilitációja.	110
27.	A Borostyán strandfürdő termálkútjának és gyógyvíz ellátó rendszerének korszerűsítése	Termálkút teljes mélységben történő felújítása, újra szűrőzése fűrőberendezéssel, kútfej és vízkivétel korszerűsítése, termálvíz vezeték cseréje, termálmedencéhez kapcsolódva öltöző és vizesblokk építése	100
28.	Belterületi utak korszerűsítése, fejlesztése	Deák - Petőfi utca korszerűsítése	180
29.	Közvilágítás korszerűsítése, LED világítás kiépítése	Teljes közvilágítási lámpaállomány LED-es izzóra történő cseréje, lehetőség szerint a közvilágítás fogyasztás mérési lehetőség kiépítése	400
30.	Járási tanuszoda megépítése	Szabványos tanuszoda megépítése az alapfokú oktatásban részt vevők kötelező úszásoktatásának biztosítására	350
31.	Szociális alapszolgáltatás kialakítása – Demens személyek nappali ellátása	Meglévő épület átalakításával 10 férőhelyes nappali ellátás biztosítása	30
32.	Szociális alapszolgáltatás kialakítása – Rászorulóknak bentlakásos ellátása	Új épület megépítésével bentlakásos szociális funkció ellátásának biztosítása. 20 férőhelyes bentlakásos ellátás létrehozása.	115
33.	Szabványos tornacsarnok építése	A Csanád Vezér Általános Iskolánál szabványos, min. 450 m ² alapterületű tornacsarnok építése	120
	Összesen:		9.260